

KÖZTELEK

KÖZ- ES MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek),
Üllői-ut 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Közlemények az orsz. magy. gazdasági egyesület köréből.

Aratógépsorsolás.

A nyíregyházi aratógépverseny sorsjátékán a f. évi augusztus hó 1-én tartott hivatalos sorsolási huzáson

a 651. számú sorsjegy nyerte az I. díjat: az „Adriance“ kéveköto aratógépet, a 749. számú sorsjegy pedig a II. díjat a Johnston-féle kéveköto aratógépet.

Mivel eddig a gépek munkában kipróbálás alatt voltak, azokat az illető gyárosok előbb kitisztítván, a szükséges tartalékreszkekkel felszerelik és az orsz. magyar gazdasági egyesület, vagy a felső tiszta-vidéki gazdasági egyesületnél az eredeti sorsjegy felmutatása mellett jelentkező nyerőknek lakóhelyükre megküldik.

Az orsz. magyar gazd. egyesület ügyvezető titkárja.

A főpapi birtokok kezelése.

A főpapi és papi birtokok összterülete Magyarországon, mint azt egy izben részletezve kimutattuk 2-5 millió kat. hold, egy oly tekintélyes komplexum, mely hazánk mező- és közgazdasági fejlődésében fontos szerepet kell, hogy betöltsön.

Sajnos, hogy e fontos szerep csak jámbor óhajítás még s a főpapi és papi birtokok gazdálkodási rendszere mind- eddig kihívja a kritikát, mely élesebben még egy izben sem nyilvánult, mint a legutóbbi időben, az ismétlődő főpapi széküresedések alkalmából.

A közvetlen ok, mely ugy a napi, mint szaksajtót foglalkoztatja, a primási javak tervbevett kezelése.

Midőn még boldogult Simor gazdasztjtjeinek nyugdíjat biztosított, boldogabb ember a primási gazdasztjteknél alig volt, mely boldogság csak fokozódott akkor, midőn a jelenlegi primás a gazdasztjtek fogadtatásakor jóindulatáról biz-

tosítva őket határozott ígéretet tett, hogy anyagi jótétük biztosítására gondolni fog.

Persze ki hitte volna azt akkor, hogy eme gondoskodás a birtokok tekintélyes részének bérbeadásával kezdődik s a gazdasztjtek szélnek bocsátásával végződik.

Mindenkor rossz vért szül, valahányszor papi birtok bérbeadásáról hallunk, kétszeresen rosszul esik azonban hallanunk, hogy főpapi birtokaink, ugy jövedelmezőség, mint kezelésre nézve eddig legelsője kerül bérbe.

Eltekintve azonban a primás ígéretétől s annyi derék gazdasztjti család s fiatal ember jövőjétől, magán a bérbeadás tényén korántsem ütközünk meg, mert lehet, sőt valószínű, hogy a bérbeadás szükség parancsolta rossz.

Minden birtokosváltásnál a főpapi és papi birtokokon felmerül az instrukciónak az utód általi megváltásának kérdése, melynek megoldása pedig egy oly nagy birtoktesten, mint a primatia, mindenkor gazdasági válságot okozott. Ép azért örömmel hallottuk a primási szék megürülésekor, hogy a kormány a fundus instruktus örökáron való megváltását tervezi, mert egyelőre elég garanciát láttunk ebben arra, hogy a birtokok kezelésében az egyes birtokosváltásoknál, az átmenet nem hat oly rombolólag, mint az eddig történt; hogy ugyszólván ab ovo kellett mindent kezdeni.

Az eszme azonban, mi okból nem tudni, mellőztetett s ime most itt állunk a válsággal szemben, mely abban nyilvánul, hogy a primási birtokok forgótőke bián tovább házilag nem kezelhetők s a birtokok egy részét gyors pénzszerezés czéljából bérbe kell adni.

Tehát nem a gazdasztjti kar megbízhatlansága, nem a jobb gazdálkodás, nem rossz akarat vagy tudatlanság az oka, legfeljebb ürügye*) a birtokok bérbeadásának, hanem egyedül és kizárólag a

*) Mely ürügy épugy nem méltó a gazdálkodó főpaphoz, mint igazságtalan megbélyegzése az illető gazdasztjti karnak.

főpapi s papi birtokok ilyenén kezelése mellett állandóan visszatérő kalamitás a forgótőke hiánya.

Ily viszonyok között pedig nem véve számításba, hogy e körülmény előre látható volt, bajos oly ígéreteket beváltani, mint a primás tett s bajos megfelelni annak a nemzetgazdasági feladatnak, mely szerint főpapi birtokokon mintagazdálkodás volna fentartandó.

S a gazdasztjti kar, mely megengedjük sok intrikát, személyes bosszantást áll ki, hiába okolja e visszásságokért az uralkodó személyeket, mert ezek csak pusztá végrehajtói kényszerűség parancsolta intézkedéseknek.

Nem kutatjuk, hogy nem volna-e helyesebb megoldás található, mint a bérbeadás, de a főpapi s papi birtokok okszerű kezelésének kérdéséhez elég alkalom ez, hogy aktuálisan hozzászóljunk.

A főpapi s papi birtokok a mostani viszonyok mellett sohasem emelkedhetnek a mezőgazdasági kultúra ama fokára, mely tőlük joggal megkövetelhető, s a gazdasztjti kar minden birtokosváltásnál folytonosan Hamletti lenni, nem lenni rettegést fog kiállani.

Igy volna ez az esetben is, ha, mint az terveztetett, a főpapi s papi birtokok fundus instruktusa megváltatnék s a törzsvagyonhoz csatolatnák.

Ez csak fél megoldása a kérdésnek, mert noha a bérbeadás ilyen körülmények között ki is volna zárva, legalább a fundus instruktus megváltásának ez volna hiheőleg a főczélja, — az ily birtokoknál sűrűen következő birtokosváltások a birtok egyöntetű kezelését nemcsak megnehezítenék, de megakadályoznák még az esetben is, ha a holt kéz birtokaira törvényileg kimondatnék, hogy azok csak okleveles gazdasztjttekkel kezelhetők.

A gazdasztjti állások betöltésénél megint csak széles tere nyilna a protekciónak s eltekintve a gazdasztjti állás bizonytalanságától, minden egyes, sokszor éppen nem okadatolt személyváltásnál

A magas kormány kezdeményezése folytán alapított

Mindennemű
műtrágya.

„HUNGARIA“ MŰTRÁGYA, KÉNSAV- ÉS VEGYI IPAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltart, emsert kitünő minőségű műtrágyáit: esontliszt-, spodium-, ammoniak- és ásványi superphosphatokat, párolt esontliszt-t, Thomassalakot, chilisalótromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint szőlő-, repa-, réti-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát, kénsavat, réz- és vasgálicot. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltnak. Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: V., Erzsébetter 9 sz. II. emelet. hová levelek és megrendelések intézendők. — Telefon-szám 882.

**Thomas-
salak.**

a rendszer teljes változást szenvedhetne nem csekély rovására a birtok jövedelmezősége és mezőgazdasági kulturális missziójának.

A főpapi és papi birtokok kezelésénél tehát ép úgy lábra kapna a rendszertelenség a mezőgazdasági kultúra rovására, mint most a fundus instruktus megváltása nélkül.

A főpapi és papi birtokok kezelésének helyes megoldását keresve, mélyebben kell belenyulnunk, alaposabb változtatásokat kell eszközölnünk s reméljük is, hogy főpapságunk, tekintettel arra, hogy a legkonzervatívabb intézmény, az egyház sem zárkózik el a haladás és újítás szellője elől saját és a köz érdekében, maga sem riad vissza nagyobb szabású reformoktól.

Véleményem szerint a főpapok s papok az egyházi birtokoknak pusztán élvezői s nem tulajdonosai, csak a jövedelemre tarthatnak igényt, a tőke közvagyon, a katolikus egyházé Magyarországon.

Távol legyen tőlünk arra gondolni, hogy a főpapi s papi birtokokat, mint köz- és nemzeti vagyont, az állam részére konfiskáljuk, sőt erősen küzdenék ily áramlat ellen, mert egy ily érintetlen őrési vagyonnak, nagy nemzeti megpróbáltatások idején, esetleg mint utolsó remediumnak még fontos hivatása lehet, de másrészt nem zárkozhatunk el ama a viszonyok parancsolta szükség elől, hogy a főpapi birtokok mikénti kezelésének kérdése végre valamely konkrét javaslat alakjában a törvényhozás forumai elé vitessék.

A kérdés megoldása igen egyszerű s nem sért legfeljebb képzelt jogokat. Már fennebb előadtuk szükséges voltát annak, hogy a főpapi javadalmakat igazgató és kezelő tisztek hivatásukhoz értő szakemberek legyenek. Ezen feltételnek meghatározása egy kvalifikációs törvénynek képezhetné tárgyát. Nemkülömben az alkalmazott tisztek kötelezettségeit és jogait egy — a közhivatalnokok szolgálati pragmatikájához hasonló módra megalkotott — szabályzat kell, hogy körülírja.

S midőn ily intézkedések okvetlen maguk után vonnák a főpapi birtokkezelés szakszerűségét, még oly eszmétől sem szabad visszariadnunk, hogy e gazdaságokban az organikus változások egy akár állami, akár autonom szakbizottság beleegyezésétől tétessenek függővé.

Mi ezekben elegendő és kellő garanciát vélünk arra, hogy a főpapi javadalmak, e tekintélyes birtokszervezetek úgy beléletük, mint a felmutatott anyagi eredmények tekintetében meg fognak felelni rendeltetésüknek; mikor is egyszerre 2-5 millió kat. hold főpapi birtok emeltetnék a mezőgazdasági kultúra megfelelő fokára, hasznára lévén a hazának nemcsak mint mintaszerűen kezelt gazdaságok, a szakértelem és kultúra terjesztése útján, hanem a birtok okszerű

kihasználása s ez által a jövedelmezőség fokozásával is.

Biztos és állandó jövedelem biztosítottatnék a haszonélvezőknek, kik így megszabadulva teljesen az anyagi gondoktól, egész idejüket s tehetségüket az egyház és köz szolgálatának szentelhetik.

Biztosítottván a gazdatiszti kar megélhetése s ezzel jövője, önzetlenebbül áldozza magát az ügynek s megszűnik az a páni rettegés egyszer-mindenkorra, mely most minden birtokosváltozáskor annyi derék gazdatiszti családnak szerez álmatlan éjszakákat.

Az így jövője biztosított gazdatisztekben egy művelt s fontos kulturális missziót teljesítő középosztályt nyerünk s ezzel egyuttal az egész gazdatiszti osztály mostani szomorú s mind sürgősebb orvoslást igénylő helyzetén is nagy lendítettetnek, mert az egyházi birtokok gazdatiszti existenciájának illetően biztosítása feltétlenül kedvező visszahatással volna a magánbirtokok gazdatiszti helyzetére is s nem teremne e pálya annyi proletárt, mint más pályák egyike sem.

Elmondottuk véleményünket s jobb hián jónak tartjuk, mert csak így érhető el, hogy a papi birtokok helytelen kezeléséből származó mostani káros torzalkodások egyszerre megszűnjenek. A kérdést különben eléggé fontos s aktuális, hogy más oldalról is hozzászóljanak, a mire kérjük is e lap és cikk szíves olvasóit.

R. Gy.

I. Gabonaárak*) a pesti piacon, illetőleg a budapesti tőzsdén.

Az egység, melyre az árak vonatkoznak, a métermáza.

Év	Buza		Rozs		Árpa				Zab		Tengeri	
	frt	%	frt	%	frt	%	frt	%	frt	%	frt	%
1819-23	4.34	100	2.41	100	—	—	2.61	100	3.28	100	2.50	100
1824-28	4.05	93	2.28	95	—	—	2.09	80	2.51	77	1.89	76
1829-33	5.38	124	3.06	127	—	—	2.91	111	3.33	102	2.76	110
1834-38	4.32	100	2.83	117	—	—	2.94	113	3.65	111	2.94	118
1839-43	4.97	115	3.43	142	—	—	3.20	123	4.01	122	3.19	128
1844-48	6.80	157	4.75	197	—	—	4.09	157	4.55	139	3.60	149
1849-53	7.32	169	5.59	232	—	—	5.15	197	6.67	203	4.58	183
1854-58	10.92	252	8.19	340	—	—	6.32	242	7.09	216	6.09	244
1859-63	10.01	231	7.01	291	—	—	6.36	244	7.22	220	6.34	254
1864-68	9.87	227	7.28	302	—	—	6.23	239	7.01	213	5.87	235
1869-73	11.97	276	8.22	341	—	—	6.75	260	7.04	215	6.53	261
1874-78	11.17	257	8.45	349	6.87	263	7.99	306	7.56	230	6.58	201
1879-83	11.47	264	8.51	353	6.94	266	8.58	329	6.73	205	6.61	264
1884-88	8.31	191	6.52	270	6.14	235	7.82	300	6.24	190	5.93	237
1889	8.00	184	6.47	268	6.13	235	7.67	294	6.21	190	4.80	192
1890	8.26	190	7.30	303	6.55	251	7.98	306	7.51	229	5.54	222
1891	10.07	232	8.64	359	6.56	251	7.63	292	8.81	269	6.29	252

*) Az 1819-1872. évi árak a budapesti keresk. és iparkamarának a bécsi világkiállításra készült ártörvényimunkájából vétettek. Ebben az árak 1868-ig alsóausztriai mérőre vonatkoznak. Az álszámításnál egy mérő buza = 46.732, rozs = 43.6579, árpa = 37.5089, zab = 23.67365, tengeri = 45.5026 kgrammal.

Az I. alatti ártáblázatra vonatkozólag még csak azt akarjuk megjegyezni, hogy abból megláthatjuk az újabb időszaknak határozott árhanatását is, mely azonban legujabban ismét az áremelkedésnek engedett. Mezőgazdaságunk a hetvenes évek óta az amerikai, jobban mondva a világverseny befolyása alatt állott, mely keletkezését épp úgy mint mezőgazdaságunk fejlődését a gőz és vas erejének köszönhette. De a kétségtelen nyomás, mit a világverseny hazánk mezőgazdaságára gyakorolt, nem gátolta meg mezőgazdaságunk fejlődésében, sőt ellenkezőleg a fejlődés egyik hathatós tényezőjévé vált. Az árhanatlás veszélyeztette gazdáink jövedelmét, kétségessé tette helyzetüket. S a jövedelmét, mit

Hazánk mezőgazdaságának fejlődése századunk második felében.

Statistikai adalékok.

A) Földadó-kataszteri adatok.

I.

Hazánk mezőgazdasága a jelen század második felében óriás fejlődést vett, melyet főleg két tényezőnek köszönhet. Az 1848. évi törvények megszüntették a jobbágyiságot és az ősi-iséget. A volt nemes és jobbágybirtokos tulajdonossá lett a szó modern értelmében. Megszűnt tehát a birtoknak hosszabb vagy rövidebb tartamu ideiglenessége, mely a birtokosokat visszatartotta a nagyobb arányu beruházásoktól és javításoktól. Felszabadult a munkaerő, a melynek lehetővé tételét, hogy magát teljesen a saját birtok művelésének szentelhesse. De ez a tény, a birtokos nemességet is arra kényszerítette, hogy birtokait állandóan és jobban művelje annál is inkább, mert addig élvezett adómentessége is megszűnt.

Bármily emelőleg hatott is a mezőgazdasági népesség viszonyaiban előállott változás, ez önmagában még korántsem idézte volna a tapasztalt nagy arányu haladást, ha vele karöltve nem jár a gőz és vas ereje, mely megszüntette a távolságokat és megnyitotta hazánknek a külföldi piacokat, melyek terményeinknek, különösen pedig gabonánknek addig ismeretlen árakat biztosítottak.

Nem szándékozunk e helyütt mélyen bemenni az árfejlődés történetébe, vagy hosszas adatokkal az olvasót untatni. Az I. alatt közölt a pesti piac, illetőleg a budapesti tőzsde gabonaáradatai eléggé bőven igazolják árainknak nagy arányu emelkedését éppen abban az időszakban, midőn társadalmi viszonyaink s vele mezőgazdaságunk átalakulóban valának.

gálnak hazánk lánál. Ez időzsteri munká mert nagyon is tulbecsülnünk pontosnak. A alatt álló terület mívelési ágak csak korlátolt sokat építenünk

De nemes által szolgáltatón megbízható a későbbi adat melyeket az őslunk, habár ez és hibeiben tülési ágak területnek 1883-ban nyolczvanas é

Szántó	8
Kert	—
Szőlő	—
Rét	3
Legelő	3
Erdő	7
Nádas	—
Termő	23
Terméketlen	4
Összesen	28

Ha a II. a két időszakot egy a kettő közt es hogy egyre em a szőlők terület által elfoglalt té jobban mondva mely utóbbira nünk, hogy ezt évi eredeti adat minőnek mi azt kintettel számito hiszen hazánk t A többi m időszakban egy kat látunk. A k a rétekhez sorc ában előállott lehet tudomásur zetesen a rétek, ban kevésbbé en időszakban hal gyobb hanyatlás dására azonban hogy a régi ka hez sorolta. Ha tett kertek ter a második idős azt a nagy (19 apadás még n 9-81%) és vis azonos.

Korántsem változatokat ege nünk. Határozot taszteri felvétel kának s e tekint nak az erdő té gyarapodását té hogy már az el semmint szapor téves uton járt csakis a felülete nitani. Jelentéke munkának, mely sokban nyilvánv totta a folyamot tette az áradáso mocsarakat. Ne

gálnak hazánk mezőgazdasági fejlődésének vázolásánál. Ez időtájt készült az első földadó-kataszteri munkálat, melyet azonban éppen azért, mert nagyon is gyorsan végeztek, nem is szabad tulbecsülnünk s egyáltalában nem tarthatunk pontosnak. A felvilágosításokat, mit a művelés alatt álló terület nagyságáról, ennek az egyes művelési ágak közt való megoszlásáról nyújt, csak korlátozott bizalmat érdemelnek. Rájuk valami sokat építenünk nem is szabad.

De nemcsak az első kataszteri munkálat által szolgáltatott adatok hiányosak és csak részben megbízhatók. Szenvednek ebben a hibában a későbbi adatok is, nevezetesen az 1867. évi, melyeket az összehasonlításnál szintén felhasználunk, habár ezek már kétségtelenül pontosabbak és hűvebben tüntetik fel hazánk s az egyes művelési ágak területét. De az új kataszteri munkálatnak 1883-ban közzétett, de tényleg már a nyolczvanas évek végén gyűjtött adatai sem

mondhatók tökéleteseknek. S általában teljesen biztos és megfelelő adatoknak csak akkor leszünk birtokában, midőn a háromszögellés hazánk minden részében be lesz fejezve.

Nem állnak tehát rendelkezésünkre olyan megbízható adatok, melyek bennünket arra képesítenek, hogy tisztán magunk előtt lássuk azokat a nagy változásokat, melyeken hazánk területének felhasználása az azon végzett kulturmunka, az 1852-ik év óta keresztülment. Ha nem nyújthatunk is biztosit és tökéleteset, az adatoknak mégis megvan az a jó oldaluk, hogy segélyükkel hazánk megközelítőleg hű képet alkothattunk hazánk mezőgazdaságának fejlődéséről s már ezért is érdemes, hogy azokkal behatóbban foglalkozzunk.

Lássuk azonban magukat az adatokat, melyek Magyarország földbirtokának felhasználásáról és az e tekintetben előállott változásokról szólnak.

II. Magyarország földbirtokának felhasználása.

	1852 Hektár	1867 Hektár	1880 Hektár	Szaporodás (+) vagy apadás (-)			
				1852-től	1867-ig.	1867-től	1880-ig.
Szántó	8.804,295	9.663,908	11.584,002	+ 859,613	9 75	+ 1.920,094	19 87
Kert	?	?	347,666	?	?	?	?
Szőlő	338,967	339,200	358,045	+ 233	0 07	+ 18,845	5 26
Rét	3.505,547	3.704,205	2.993,222	+ 198,658	5 67	- 710,983	19 19
Legelő	3.830,310	4.113,031	3.708,883	+ 282,716	7 38	- 404,148	9 83
Erdő	7.107,810	7.874,338	7.598,041	+ 766,528	10 78	- 276,297	3 67
Nádas	211,919	154,595	90,174	- 58,316	27 39	- 64,421	41 67
Termő	23.798,853	25.849,277	26.680,033	+ 2.050,424	7 91	+ 830,756	3 21
Terméketlen	4.479,218	2.428,794	1.598,033	- 2.050,424	45 78	- 830,756	34 21
Összesen	28.278,071	28.278,071	28.278,071				

Ha a II. alatt bemutatott táblázatban jelzett két időszakot egymással összehasonlítva vizsgáljuk, a kettő közt csak abban találunk egyformaságot, hogy egyre emelkedett a szántóföld és némileg a szőlők területe, ellenben hanyatlott a nádasok által elfoglalt térség, valamint a terméketlen vagy jobban mondva földadó alá nem tartozó terület, mely utóbbira nézve mellékesen meg kell jegyeznünk, hogy ezt sem az 1852. évi, sem az 1867. évi eredeti adatok nem tüntetik fel oly nagynak, minőnek mi azt az 1880. évi adatokra való tekintettel számítottuk. S ezt joggal tehetjük, mert hiszen hazánk területe nem kisebbedett.

A többi művelési ágakat nézve, már a két időszakban egymástól lényegesen eltérő viszonyokat látunk. A kerteket a régi földadó-kataszterben a rétekhez sorolták s épen ezért az e művelési ágban előállott változásokról nincs és nem is lehet tudomásunk. A többi művelési ágak, nevezetesen a rétek, legelők és erdők az első időszakban kevésbé emelkedtek, ellenben már a második időszakban határozottan hanyatlottak. A legnagyobb hanyatlást a réteknél látjuk. Ezeknek apadására azonban befolyt a már említett az a tény, hogy a régi kataszter a kerteket szintén a rétekhez sorolta. Ha a legújabb adatok által kitüntetett kertek területét a rétekhez számítjuk, ezek a második időszakban nem mutatják ugyan többé azt a nagy (19-19°/_o-os) hanyatlást, de azért az apadás még mindig jelentékeny (363,317 = 9 81°/_o) és viszonylag a legelőkével csaknem azonos.

Korántsem szabad az adatok által jelzett változatokat egészen a kulturmunkának betudnunk. Határozottan része van ebben az első kataszteri felvétel alkalmával végzett felületes munkának s e tekintetben a legfényesebb bizonyítéknak az erdős területek az első időszakban való gyarapodását tekintjük, mert biztosra vehetjük, hogy már az első időszakban is inkább irtották, semmint szaporították az erdőt. Viszont azonban téves uton járna, ki az előállott változásokat csak a felületes felméréseknek akarná tulajdonítani. Jelentékeny része van azokban a kulturmunkának, mely különösen a folyamatszabályozásokban nyilvánult, mely szűkebb mederbe szorította a folyamokat, kiszáritotta és termékenyítette az aradások által fentartott posványokat és mocsarakat. Nem akarunk e tekintetben nagyon

messzé menni. Hivatkozunk arra, hogy a Tiszaszabályozásra vonatkozó adatok szerint már 1860-ban 981,862 hektárnnyi terület mentesített az aradásoktól. Pedig a Tiszaszabályozás, ha legnagyobb ez irányú kulturmunkánk is, korántsem az egyetlen. S ha figyelemmel kísérjük az ily szabályozási munkát, látjuk, hogy a posványos, mocsaras területet már rövid idő múlva a munka befejezése után legelőnek, rétekné, sőt részben szántónak használják.

Tényként vehetjük, hogy az aránylag még mindig rendkívül nagy hasznavehetetlen terület, melyet legújabb adataink mutatnak, ma már jelentékenyen kisebb s hogy természetesen már ezért sem felel meg az adatok által kitüntetett földbirtok-felhasználás a mai tényleges viszonyoknak. Sideje is volna, hogy a most foganatosított kataszteri munkálat által szolgáltatott végleges adatok a mai állapot szerint kiigazítva közzétéssenek, hogy tisztán lássuk hazánk mezőgazdasági viszonyait.

III.

Sokat tehet az emberi ész és erő a mezőgazdaság emelésére, de nem mindent. A mezőgazdaság irányát és mértékét a talaj és éghajlati viszonyok szabnak s az embereknek ezekhez kell alkalmazkodniok. Józanul tehát csakis az a gazda cselekszik s használ úgy önmagának, mint a köznek, ki az adott természeti viszonyok figyelembevételével gyakorolja a mezőgazdaságot. Az ország mezőgazdasági viszonyait szintén csak az adott természeti viszonyokkal kapcsolatban lehet helyesen felfogni és megítélni. Igen sok balvéleményt hallhattunk és hallhatunk naponta hazánk mezőgazdaságáról, melyeknek forrását csakis abban találhatjuk, mert az általánost nézve, mellőzik, hogy hazánk természeti viszonyai és e szerint a mezőgazdaság feltételei sem azonosak. Van hazánkban vidéke, hol pl. a földnek legelőként való meghagyása manapság igazán helytelen, sőt mondanók vétek s ismét más vidéke, hol a legelőfeltérés a képzelhető legnagyobb bűn, melyet az ember önmaga és a köz ellen elkövethet.

A mezőgazdasági statisztika, nem nézve az adatok pontosságát, minden statisztikának ezt az alapfeltételét, tulajdonképpen akkor helyes és felel meg céljának és nyújt megfelelő alapot a gondolkodásra és ítélethozatalra, ha nem szorítkozik tisztán az egészre, hanem kiterjed a természeti

viszonyok által megkülönböztetett egyes nagy vidékekre is s ezeknek viszonyait külön tünteti fel.

Érdekes lett volna, ha az 1852. évi adatokat vidékek szerint széttagolva hasonlíthatuk volna össze az 1867. és 1880. évi adatokkal. De az összehasonlítás végrehajtása a magánember erejét fölülmulja. Az abszolút kormány a régi politikai, különösen megyei beosztást is teljesen felforgatta. Az adatokat ugyan községenként is kimutatta s ezek nyomán a községi kimutatások alapján keresztül is lehetne vinni az összehasonlítást, de ez rendkívül sok és aprólékos munkát igényel s éppen ezért csak statisztikai hivatal végezheti. S statisztikai hivatalunknak lesz is feladata, hogy a végleges új kataszteri adatok közzétételével az összehasonlítást eszközölje.

Megnehezíti az 1867. évi adatoknak az 1880. évi adatokkal való összehasonlíthatóságát hazánk területének az 1876. évi 33. t.-cz. folytán eszközölt új beosztása s azért megenedjük, hogy egyes kis tévedések azon részletezésnél is előfordulhatnak, melyet csak korlátozva eszközöltünk. Szintén a statisztikai hivatalnak lesz feladata, hogy az 1867. és 1880. évi adatok közt összhangot létesítsen, feltéve, hogy rendelkezésére állnak az erre nézve szükséges alap vagyis községi adatok.

Ezek előrebocsátásával még csak azt kell megjegyeznünk, hogy az országnak vidékenként való beosztásánál azt a beosztást fogadtuk el, melyet a volt földművelési, ipar és kereskedelmi miniszterium statisztikai osztálya használt az első években az aratási eredmények kimutatására. Ezt a beosztást sem tartjuk tökéletesnek, de minden esetben jobb az újabb használt s sajnos! korán elhunyt nagy statisztikusunk Keleti Károly által meghonosított beosztásánál, mely inkább a természeti közlekedési utakat és irányokat, mint a mezőgazdaságnak alapul szolgáló természeti viszonyokat veszi tekintetbe.

Hiányos az általunk elfogadott beosztás annyiban, a mennyiben mégis csak a megyei beosztáson alapul, mely azzal a helytelenséggel jár, hogy nem tünteti fel hiven a természetes határokat, azokat egyrészt kiszélesíti, másrészt pedig éppen ellenkezőleg korlátozza. Nem kell e tekintetben valami nagyon messze mennünk. Már a megyék sorozatából látjuk, hogy p. o. azok területének csak egy része tartozik az alföldi síksághoz, míg viszont kihagytak megyék, melyeknek területe részben már az Alföldhöz tartozik.

Az 1867. és 1880. évi, a termőterületre vonatkozó adatokat vidékek szerint széttagolva, a III—VI. táblázatokban közöljük. Dr. Pólya.

Kérdések a gyakorlat köréből.

180 k. Két tábla kitűnő lóherét ellepelt megolvashatlan nagy számban egy rovar, melyből 2 példányt beküldtem. Rövid idő alatt 200 holdat megsemmisített. Kérem a rovar meghatározását, valamint értesítést arról, vajjon tanácsos-e ily lóherét, ha eső után megújulna, jövő évre meghagyni és vajjon mi módon lehet jövőre, ezen rovar ellen védekezni. F.

181. k. A fogyasztási adó bérleje e vidéken azon szokással él, hogy a tulajdonos távollétében — esküdt kíséretében — bejárja a gazdaságokat, sőt kinyitítja a magtárakat, kamarákat, keresve adózatlan szalonnát, húst stb. Ezenfelül demoralizálja a cselédséget, munkásokat igéreteivel, melyeket azon czélból tesz, hogy kutatásiban segítségére legyenek és tényleg azt eredményezi, hogyha nem is talál mindenütt és mindig adótárgyat, hogy a gazdaközönséget állandóan körülveszi kémekekkel. Miután házkutatás megtartására formális törvényszéki végzés szükséges: aziránt kérek szíves felvilágosítást, vajjon van-e erre a fogyasztási adóbérlőnek joga és pedig mily körülmények között. F.

182. k. Teheneim — 3 darab vöröstarka, 5—6 évesek — dacára a lehető legjobb takarmányozásnak — jó legelő és istállón csalamádé

— mennyiségileg ugyan elég tejet adnak, de körülbelül 3 hét óta oly híg, hogy volt rá eset, mikor 8 liter tejről egy meszely tejfelt szedtek le. Nagyon lekötelez, ki e lapok hasábjain jó tanácsot segít rajtam. R . . . r.

157. f. **Állatforgalom.** A földmivvelésügyi miniszter f. évi június hó 25-én 30,893. sz. a. kelt rendeletével (l. „Földmivvelési Értesítő” 27. sz.) a ragadós tüdőlob kiirtása érdekében annak idején alakított zárlati csoportból Gümör-, Bars-, Hont- és Nógrád-vármegyét is kivonván, ez idő szerint semmi akadály nem áll útjában annak, hogy Nógrád-vármegyében álló tenyészállatok Magyarország területén teljesen szabad forgalomba kerüljenek. —r.

179. f. **Mák cséplése.** Alulírott, ki több éven át foglalkozott a máknak nagyban természetével, a mák fejtésénél következőképen járt el: Egy Clayton & Shuttleworth-féle kukoriczamorzsoló (rosták nélkül) deszkákra erősítve és ponyvákla körülveve, járgánnyal vagy gözgéppel hajtva hozatik megfordított irányban működésbe, hogy a szegkek a mákszemeket meg ne sértsék. A mákfejek vagy zsákból, vagy lapattal dobatnak a morzsolóba és teljesen összezúzva a mákkal együtt a gép alá hullanak, onnan egy kézi törekrostán át egy Baker-féle rostával rostáltatik s végtére kézi sűrű szitákon a portól s egyéb szeméttől teljesen kitisztítatik. Ez a legelősebb és legpraktikusabb eljárás, igen rövid idő alatt a legnagyobb mennyiséget lehet ez uton kifejtteni és tisztítani. Vass Lipót.

180. f. **Olasz sáska.** A Nagyhatról beküldött rovarok, melyek ott a löherét rongálják, *olasz sáskák* (Caloptenus italicus L.). E faj jelentékeny károkat okoz a mezőgazdaságban és el van terjedve az egész alföldön: nemely helyen csak szórványosan, más helyen pedig olyan tömegesen, hogy kártevése a *marokkói sáskával* (Stauronotus maroccanus Th.) vetekedik. Nemcsak a löherét rontja, de le szokott az ragni minden kultivált növényt.

Hogy a letarolt herés hogyan hajt és hajt-e egyáltalában ki a jövőben, az a jelenlegi ragás nagyságától és a növény életképességének fokától függ, különösen a mennyire erre az utóbira a gyökér befolyása kiterjed. Mert kis ragást az életerős gyökerű növény meg most a nyár, vagy később az ősz folyamán csakhamar kihever, míg a tövig lekopasztott növény, ha gyökere beteg, gyenge, vagy kicsi, bizonyára áldozatul esik a rovarragásnak és teljesen kipusztul. És ez pedig nemcsak fokozza, de ugyancsak jelentékeny is teheti a kárt, mert ilyenformán nemcsak az évi takarmány egy része veszett kárba, de tönkre megy az egész herés is, mely máskülönbön még teljesen életerős volt. Ezek tekintetbe vételével tehát maga a kérdéstevő állapíthatja meg a legjobban, hogy a mostani ragás mérve után itélve, herését milyen sors várja a jövő esztendőben.

A mi a sáskák irtását illeti, ezek ellen legjobb a bogárfogó-hálók alkalmazása. E hálók ép olyan formájuk, mint az iskolás-gyerekek ismeretes „lepkeháló”-i, csak hogy ennek zacskója nem szunyogháló-szövetből, hanem jó erős házivásonból készül; a 30—35 cmt. átmérőjű drótkarika, melyhez a zacskót hozzávarrjuk, szintén erősebb legyen, hogy használat közben el ne görbüljön. Az egész szerszámot aztán jó erős fanyélhez erősítik. E hálót aztán jobbra-balra forgatva kasza módjára használjuk és bejárjuk a herés mind azt a részét, a hol a sáska mutatkozik. Közbe-közbe pedig hordóba, vagy más vízzel telt edénybe kiürítjük a háló tartalmát, vigyázva, hogy a fúrge lábu sáskák ne hagyják el tetszésük szerint ezt a nem óhajtott fürdőt, melyben rendszerint egynehány perc múlva halálukat lelik. Az így összegyűjtött sáskatetem jó trágyaszor.

Cziprusi sövénynyel hajtani, olyanformán, mint a marokkói sáskát, nem lehet, mert az olasz sáska igen daczos és csökönös természetű: röghöz, gazhoz ragad és tapodtat sem

megy tovább. Aztán már késő is volna már az, mert erős szárnya átsegíti őt azon az akadályon, melyet egy méter magas háló útjába gördít.

Tüzzel égetni nem igen tanácsos, bár megkísérélhető és pedig olyan formán, hogy hajtással olyan befolyással, melyek által használhatóságban gyarapodnék, mint a minők pl. a nikotintartalmak szabályozása, vagy a levélzet színének, ruganyosságának befolyásolása. — A gyűrűző készüléket az eredeti francia, a szőlőgyűrűző mintája után készítettem olyan nézetben, hogy vele a legerősebb dohánytövek is könnyű szerrel körül gyűrűzhetőek voltak. Ezen művelet tulajdonképpen a dohánytövek hejjának 3 cm. szélességben való eltávolításából áll a megfásodott részig hatoló mélységben, hogy az által a nedvkerítés megakasztassék. A gyűrűzés minden nehézség nélkül elég gyorsan végezhető, keresztülvitelénél csak arra az egyre ügyeljünk, hogy a homály levelek alatt, a hol a dohánytövek jól megfásultak alkalmazzuk, mert más különben ezen bemetszések által gyengített tövek az erősebb szeleknek ellentállani nem képesek. A gyűrűzést augusztus 3-án hajtattuk végre, az egész táblahosszában egy sorban. Az eredmény a leveleknek 8—10 nappal korábban való szedhetőségben nyilvánult, hogy azonban a nikotin tartalomra volt-e lefolyással, azt esetleg valamely vegyszeti műhely fogja megállapítani, ha kísérletünk odáig eljuthat? Asványi.

A dohány gyűrűzése. A dohány gyűrűzése azon körülmény kipuhatolása indított, vajjon nem lehetne-e ezen művelet által a dohány érését siettetni és hogy nincs-e egyéb tulajdonságaira olyan befolyással, melyek által használhatóságban gyarapodnék, mint a minők pl. a nikotintartalmak szabályozása, vagy a levélzet színének, ruganyosságának befolyásolása. — A gyűrűző készüléket az eredeti francia, a szőlőgyűrűző mintája után készítettem olyan nézetben, hogy vele a legerősebb dohánytövek is könnyű szerrel körül gyűrűzhetőek voltak. Ezen művelet tulajdonképpen a dohánytövek hejjának 3 cm. szélességben való eltávolításából áll a megfásodott részig hatoló mélységben, hogy az által a nedvkerítés megakasztassék. A gyűrűzés minden nehézség nélkül elég gyorsan végezhető, keresztülvitelénél csak arra az egyre ügyeljünk, hogy a homály levelek alatt, a hol a dohánytövek jól megfásultak alkalmazzuk, mert más különben ezen bemetszések által gyengített tövek az erősebb szeleknek ellentállani nem képesek. A gyűrűzést augusztus 3-án hajtattuk végre, az egész táblahosszában egy sorban. Az eredmény a leveleknek 8—10 nappal korábban való szedhetőségben nyilvánult, hogy azonban a nikotin tartalomra volt-e lefolyással, azt esetleg valamely vegyszeti műhely fogja megállapítani, ha kísérletünk odáig eljuthat? Asványi.

A sörtörköly mint takarmány. Egyes évek óta a sörtörköly az erőtakarmanók között tekintélyes helyet foglal el. A törköly kémiai összetétele igen kedvező. Van benne: 22% protein, 7% zsír és 40% nitrogénmentes kivonati anyag, mind könnyen felvehető állapotban. Azonkívül jól eltartható s könnyen szállítható aromatikusan tápanyag, melyet az állatok szívesen megesznek. A lovaknak rendszeren mint pótlék a zabhoz vagy tengerihez, ennek egy harmad részében adatik. Munkaképességüket emeli s etetés mellett egyes bántalmak, mint pl. a mirigyaganat, croup és kolyika, tapasztalat szerint nem jönnek elő. Teheneknek egészen szárazon, vagy hideg vízbe mártva, vagy répával, esetleg más kapasnövényekkel bepárolva adják. Tejhozamukat mennyiségileg és minőségileg is növeli. Hizóörköly szárazon bemártva, répával tengerivel gabonamoslékkal előkészítve, szívesen fogyasztják s jól értékesítik. Legmohóbban a juhok eszik, s aránylag silány legelőn is jó kondícióban maradnak, ha reggelként egy kis adag törkölyt kapnak. Hizó disznóknak bepárolt állapotban, növendékkallatoknak szárazon adják. Az eredmény minden esetben meglepően kedvező. Szóval a sörtörkölynek, mint erőtakarmanynak jövője van. Kivált pedig most, midőn a megcsökent bortermeléssel szükségképen együtt jár a nagyobb sörtermelés s így mint mellékproduktum a törköly is jelentékeny mennyiségben állítatik elő, takarmányozása mind arra nézve, ki teheti, hasznos ígérő.

Villamos készülék az apáczapillangó pusztítására. Pücker Henrik schleziai gróf a mult hó folyamán egy általa feltalált villamos lámpát mutatott be, mely a kísérlet eredményéből indulva a Liparis Monacha ellen az eddig alkalmazásban volt védekezési módoknál sikeresebbnek látszik. A készülék tulajdonképpen egy villamos lámpa; e lámpa üveg harangjának állványa vékony platina-sodronyból font hálózattal van bekerítve. A hálózat vázát 3, egymással 15 cm. közel parallel futó vaspánt képezi, melyeken

körül apró porcellánzigetelők vannak elhelyezve a platina-sodrony felvételére. E szigetelő-kön átfonva, merőleges irányban, kb. 2 cm. közel futnak a platina-sodrony szálai. A platina-dróton, valamint a lámpa szénanyagán át villanyáram vezetetik, mely a sodronyokat veres izzásba hozza, ez azonban a lámpa erős fénye mellett nem tűnik fel. A rovarok, így az apáczapillangók is, melyek ösztönszerűleg a világosság felé törekednek, az izzó sodronyba ütköznek s ez egy pillanat alatt szénén égeti őket. Hogy pedig a madarak és szárnyasgegek is áldozatul ne essenek, az egész készülék még egy nagyobb közü dróthálózattal van körülveve. Az apparátus működésbehozatalára 5—6 lóerő szükséges, így egy lokomobil több ilyen készülékhez elégséges. Tekintve, hogy a villamfejlesztő gépezetek ma már nem drágák, e készülék alkalmazása kisebb erdőbirtokosok részére is lehetővé van téve. Ha ez a találmány még nem is ad biztos fegyvert az erdőgazdák kezébe, figyelmüket mindenesetre kiérdemli. Már azért is, mert az eddigi védekezések főleg az apáczahernyő pusztítására irányultak, míg Pücker lámpája a termékenyítő képes lepkeket ejti áldozatul. S hány pete, hány hernyó lesz megsemmisítve egyetlen ilyen pillangóban is! Ujabbban Németországban az antinonin fecskendezésével is kísérletet tettek. E fecskendezésnek főleg május hó elején van helye, midőn a hernyók álcaikból kibújva, százával lepik el a fenyő törzsének kergét s mielőtt pusztító vándorutjukat a fiatal ágak felé megkezdene 2—3 napig együtt maradtak s az ugynevezett hernyótükröt képezik. A fecskendezés bebizonyította, hogy az antinonin az apáczahernyőt feltétlenül megöli, míg a növényre teljesen ártalmatlan. Mindkét találmány még a gyakorlat megerősítését várja s kérdés, képes lesz-e ezeket olyan értékre emelni, mely részükre a népszerűség sorsát biztosítsa. Bárhol dől a felelet, csak örömmel fogadhatunk e téren minden újabb próbálkozást, mert ezek, ha lassu lépésekben is, de közelebb vezetnek ahhoz, hogy csökkentjük az apáczahernyő elterjedését s végül biztos védelmet nyerjünk az erdőállományok e réme ellen, mely mióta a görgényi erdőbe bevette magát, hazai fenyes s bükköseinket is komolyan fenyegeti. —y.

Aranka irtásának egy egyszerű módját ajánlja egy előfizetők, melynek sikeréről több évi gyakorlat győzte meg. A mutatkozó arankafoltokat pernyével hinti be, a mitől az aranka elpusztul, míg a luczerna vagy löhere újra kiöldül. Rendszeren telire az egész luczernást behinti pernyével s az aranka dachsem mutatkozik nála.

A „Köztelek” tudósításai.

Tokaj (Zemplénmegye), július hó. (Krajnyák Géza tudósítása.) (A termés. — Kapások s szőlő.) Őszi vetéseink aratása bevégeződött, tavaszi vetéseinkből is igen kevés áll már lábón, az aratás eredménye átlagosan véve elég kielégítő kereszthozamot adott, hanem bizony a búzában a rozsa kárt okozott, itt-ott már gépelnek is, őszi cseplési eredményével meg vannak elégedve, minőségével még jobban. A hosszas szárazságnak sok helyen meglátszanak a nyomai, a mennyiben a *tengeri* és *burgonya* kivált ott, hol kissé sűrűbben hagyott meg, sárgulni kezd, sőt akadt már olyan tengeri is, a melynek az eső sem használt, általában véve a tengeri ez idén kevés termést ígér. Még meglevő szőlőink ott, hol a permetezés idejében s többször alkalmaztatott, szép reményekkel kecsegtetnek.

Sajó-Lád (Borsodmegye) július hó. (Mock Imre tudósítása.) (Aratás eredménye. — Kapások.) Az aratási munkát vidékünkön, a zab kivételével befejeztetett. Búza egyáltalában, úgy minőség, mint mennyiségre nézve jó termést adott, míg a rozstermés közepén alulinak mondható, mert a tavalyi száraz őszön alig fele kelt ki. Az árpa csekély rész kivételével minőségre nézve jó, mennyiségre közepertmest szolgáltatott.

A lábón levő zab bükköny és szénán nőszen minőségre mondható, mert a kedvező időjárás fásra vagy kazal kecsegtetett, de a szárazság s ezt me folytan sok száz mennyiségre nagy tengertermés ez karmány és csokor ményt, de ha eső két évi állapot t. i. a répa a fő után megfeketedik.

Zombor, július hó. (Aratás. — Működése. — Teje mind le vannak a befejezték. A búza meg róla, hogy az sági tudósítások *mivvelési Értesítő* is azt írta, hogy elvetett búzának a közepén felüli termébe bizonyult, hogy van, egy része köz. A bujabb földeken a buza mindenütt szorult szemű, a helyen fakepnel számosval kellett lett elég, de volt 5—10 kiló búzát, rencesebb vidéket kilónál, holott nor egy 18 keves került adni. Ms. Műségeken, Szabadk Zobnaticza és Rogtemes károkat okoz közepertmest, az jó termést adott. került, az átlagos tehető többre 4 n. A kender jól áll, a termézetes kaszáló még nem pusztított póra a venyigét n. Igert. Ma azonban alaposan elrontott *vehemenciával* lépeteztek, egy-két hét Sajnos, hogy dacztesnek, annak ideje a peronoszpóra ellkodnak a kárval permetezni akar, d is és permeteznek a jó eredmény, metezéssel járt volgyei gazd. egyesülőlódijazást tartott, és csikót vezettek méltó volt Bácska tatott összesen 24 oklevéllel. Ugyanez 5 futammal. A gazborban meg egy kiállítás szándékoz kezdeményezésére meg tejsarnok-szdekldős a tejsarn 300 tehennel rend hogy a vállalatba Gyömrő (Gyö László tudósítása. fejlődésű kalászk meket tartalmaznak és sárgás szemmel csak közepertmest takarmányműek Szőlő keves mut minden intelligens

A labon levő zab jó termést ígér. Takarmány, bükköny és széna szinte jó termést adott, különösen minőségre nézve a takarmány kitűnőnek mondható, mert a letakarítás és gyűjtésre volt kedvező időjárás folytán, eső nélkül került padlásra vagy kazalba. A tengeri szép termésrel kecsegtetett, de a csözés idejében beállott nagy szárazság s ezt még inkább elősegítő erős szelek folytán sok száz meddón maradt, mi a termésmennyiségre nagy hátránnyal van. A múlt évi tengeritermés ez évben elérhető nem lesz. Takarmány és cukorrépa szép termésre nyújt reményt, de ha esőt rövid időn nem kapunk, a most két évi állapot nagyon könnyen bekövetkezhet t. i. a répa a földben megfomnyad s kiasatása után megfeketedik s elrohad.

Zombor, július hó. (Rombay Dezső tudósítása.) (Aratás. — Szőlészet. — A gazd. egyesület működése. — Tejcsarnok.) Kalászos terményeink mind le vannak aratva, itt-ott már a cséplést is befejezték. A bácskai gazda szomorúan győződött meg róla, hogy az ugynevezett hivatalos gazdasági tudósítások mily kevés értékűek. A «Földmívelési Értésítő» hivatalos lap még e hó elején is azt írta, hogy a Bácskában 453,484 kat. hold elvetett buzanak kb. fele közep, másik fele pedig közepen felüli termést ígér. Aratás alkalmával bebizonyult, hogy közepen felüli termésünk alig van, egy része középszerű, kétharmada pedig rossz. A bujabb földeken, a milyen nálunk sok van, a buza mindenütt meg volt dülvé, rozsdás és szorult szemű, úgy, hogy a részesek igen sok helyen fakepnel hagyták a gazdát és drága napzamosokkal kellett aratni. Szalma és kereszt lett elég, de volt olyan kereszt, mely alig ad 5—10 kiló buzát, az átlag, kivéve néhány szerencsésebb vidéket, alig tesz ki többet 15—20 kilónál, holott normalis körülmények közt nálunk egy 18 kéves kereszt 40—45, sőt 50 kilót szokott adni. Ns. Militics, Pacsér, Ó Morovicza községekben, Szabadka, Zombor városok határában, Zobnaticza és Roglaticza pusztákon a jég is tetemes károkat okozott. A rozs átlag gyenge közeptermést, az árpa jó közeptermést, a zab jó termést adott. A repce felettébb rosszul sikerült, az átlagos termes kat. holdankint alig tehető többre 4 mmásánál. A tengeri kitűnő. A kender jól áll, nemkülönben a mesterséges és természetes kaszálók. A szőlő, a hol a filoxera még nem pusztította ki, vagy a tavaszi peronoszpóra a venyigét nem tette tönkre, szép termést ígér. Ma azonban a jó termésbe vetett reményt alaposan elrontotta a peronoszpóra, mely oly vehemenciával lépett fel, hogy a hol nem permeteztek, egy-két hét múlva levél sem lesz a szőlőn. Sajnos, hogy daczára a többszöri figyelmeztetésnek, annak idejében oly kevesen védekeztek a peronoszpóra ellen. Most már kipukkadnak kapkodnak a kárvallott szőlős gazdák, mindenki permetezni akar, de nincs permetező s ha van is és permeteznek is, most már nem várható az a jó eredmény, mely a kellő időben való permetezéssel járt volna. A Bács-Bodrogh vármegyei gazd. egyesület június hóban Szent-Tamás lódiáját tartott, melyre összesen 236 db lovat és csikót vezettek elő. Az elővezetett anyag méltó volt Bácska jöhírű lótenyésztéséhez. Díjaztatott összesen 24 db ló 630 frankkal és 7 db oklevéllel. Ugyanez alkalommal löverseny is volt 5 futammal. A gazd. egyesület ez évben Zomborban még egy löversenyt, továbbá baromfiállítást szándékozik tartani. A gazd. egyesület kezdeményezésére Zomborban mozgalom indult meg tejcsarnok-szövetkezet alakítására. Az érdeklődés a tejcsarnok iránt nagy és eddig 2—300 tehennel rendelkező gazdák ígérték meg, hogy a vállalatba részvenyt jegyeznek.

Gyömöre (Györm.) július hó. (Mathovich László tudósítása.) (Terméseredmény.) A dus fejlődésű kalászkok részben csak szorult szemeket tartalmaznak; a sokat ígérő árpa szorult és sárgás szemmel fizetnek. Így egyezben véve csak közeptermést számíthatunk. Zab, tengeri, takarmányműek jól sikerültek mondhatók. — Szőlő kevés mutatkozik, a peronoszpóra ellen minden intelligens gazda védekezik a permete-

zéssel. — Az állatállomány egészséges, legelő elég van, de a gyakori esőzés miatt kevés benne az erő. Nagy ára van a jármos-ökörnek, elsőrendű ökörért 400—420 frtot fizettek az elmúlt győri vásáron. Annál olcsóbb a juh; szép, egészséges 2 éves növendékért 11—12 frtot alig adnak páronkint. — Gyakori esőzések miatt annyira elmaradtak voltak a kapásvetemények, hogy míg máskor 40—60 kr volt nálunk a kapás-napszám, most 60—80 krt fizetve sem volt kapható. A gabonabehordás és cséplés e hó 12-ike óta folyamatban van, de nagy károkkal, mert a folyton lanyházó esők miatt nem lehet tökéletes munkát végezni és a sokat azott gabona veszít minőségéből. Eladások története: búzából 8—8-20, rozsból 7-30—7-50 frt mmkint.

Forró-Encs (Hernád vidéke), július hó. (Jaulusz Izidor tudósítása.) (Terméseredmény. — Mezőgazdasági helyzetünk.) A Hernád vidéke sokat szenvedett az esőzésekől s mint minden évben, úgy az idén is a hegyekből lerohanó ar részint elsodorta, részint beiszapolta a takarmányok nagy részét. Bizony ideje volna már a Bársonyos folyó szabályozását komolyan szorgalmazni. Nekem az idén igen sok takarmányom leven, legnagyobb részét zöld állapotban bevermeltem, részben a zombolyai módszer szerint kazaiba rakattam. Videkünkön a repcét nem nagy mennyiségben termesztik, helyenként ott, a hol a tavalyi száraz ősz következtében ki nem szántották, vagy ki nem fogyott, gyenge közeptermést adott. — Buzából átlagba 5—6 mm. közeptermést várhatunk; próbacseplesek folyamatban vannak, átlagban egy 18 éves kereszt 30—35 ko. ad. — A rozs aratását még a mult hetekben befejezték, ebből gyenge közeptermést várhatunk. Videkünk leginkább Chevalier árpát termel, melyben nagy károkat okozott helyenként a lema mel anopus, mely nálam is mutatkozott helyenként, de lehengeresztettem. A zab meglehetősen áll, a tavaszi dereket ugyan még most is snyi, de úgy látszik, azért közeptermést várható. Tengeri vidékünkön a korán vetésű tengeri jó, a kési rossz termést ígér. Gazdáink lassankint megbarátkoznak a cukorrépa termelésével is, noha ennek megmunkálása sok vesződséggel és pénzaldozattal jár, mivel vidékünkön a munkáskéz hiánya nagyon érezhető. Cukorrépából az idén, ha valami közbe nem jön, kitűnő termést várható. — A szarvasmarha-állomány bő legelő következtében igen jó kondícióban van. A jármos-ökör igen drága, páronként átlagban elsőrendű ökörért 350—400 frtot fizetnek. Tehenek szintén kerestettek, nem ritkaság, hogy egy közönséges kis riskatehénért 80 frtot fizetnek; heverő jószág ára is emelkedett. A birkák ára, rossz gyapjuarak következtében és sok gazdanak eladó-szandéka folytán, nagyon hanyatlott; sok gazda a Hernád völgyén, kinek sík birtoka leven, összes juhait eladja, vagy tehenészetet állít, vagy pedig csikónevelésre tenyészkanczákat szerez be; de bármi mással pótoina a juhászatot, bizonyára több jövedelmet fog neki hajtani, mint az évek során át már deficzitell járó juhászat. Viszonyainknál fogva a birkán tul nem adhatván, jobb kihasználás céljából tejüket feldolgoztatom s nyajam frisslandi kosokkal keresztezem.

A vetések állása és az aratás a külföldön. Ausztriában az aratás a földmívelésügyi miniszterium jelentése alapján a következő volt: A rozs aratása már több helyen befejeztetett, az eredmények különbözők, nehöl gyengék, átlagban kielégítők és jók; a buzát aratják, a termes jó közepeszerű. A repce általában jó termést adott. Az árpa közepesnek jelezhető, nehöl szenvedett főleg minőségileg. A zab közep- és jó közepeszerű eredményt ígér, helyenként azonban kényszerérett lett. Általában véve a gabonaneműek sok helyen szenvedtek minőségileg; jelentékeny kárt jeleznek Galiciából. A kukoricza szépen fejlődik, az idő kedvező reája, ugyanezt mondhatni a többi kapásnövényekről is. A hüvelyesek es kerti vetemények jók. A kaszálók kielégítők és jó termést adtak. A komló szépen nő. A szőlők többnyire jól elvirágoztak,

a peronoszpóra ellen sikerrel védekeztek. A gyümölcsstermes-kilátások nem kielégítők; helyenként jó eredményt remélnek. Az olajfák jól allanak s kedvező termést ígérnek. A földmívelésügyi miniszteriumhoz beérkezett konzuli jelentések alapján a következők voltak: *Belgiumban*: A brüsszeli főkonzul jelentése szerint a zab helyenként még gyenge, ellenben a buza és rozs igen jó termést ígérnek. *Bulgária és Kelet-Ruméliában*: A filippopoli főkonzul jelentése szerint a buza-termés mennyiségileg igen jó, minőségileg azonban a sok esőzés következtében több tekintetben kívánni valót hagy fenn. A tavasziak kitűnő termést ígérnek. A várnai konzul jelentése szerint a termeskilátások igen jók s az eddigi eredmények jó közepeszerűeknek jelezhetőek, nehöl a mult évinnél is nagyobb a terméseredmény. *Németországban*: A köningsbergi konzul jelentése szerint a repce igen jól fizetett; a gabonaneműek kielégítően allanak. Kapásnövények esöt kívánnak. *Olaszországban*: A firenzei konzul jelentése szerint a gabonaneműek a cséplési eredményből ítélve, nem oly jó termést adtak, mint a gazdák remélték; a közepterméshez viszonyítva az eredményt 75%. A mag jóval gyengébb minőségű, mint a mult évben volt. *Szerbiában*: A belgrádi konzul jelentése szerint a gabonaaaratósi kilátások kedvezőek, egy-két vidéken esőzések voltak, ennek folytán a gabona minőségére károsan hatottak. A tavaszi vetések, nevezetesen a kukoricza szépen nő, hasonlóan a kalászosak és hüvelyesek.

A keleti marhavész és a szibériai pestis (lépfene) állása Oroszországban. A földmívelésügyi miniszterium közlése szerint folyó évi márcz. havában kiirtatott Orenburg kormányzóság területén 21 szarvasmarha; Kuban kormányzóságban elhullott 52, kiirtatott 46, Terek kormányzóság területén elhullott 42, kiirtatott 31 darab. A szibériai pestis 28 kormányzóság területén pusztított és elhullott 280 szarvasmarha.

Könyvismertetés.

Méhtenyésztési kalauz. Szerkesztette és kiadja *Dömötör László*, a magy. orsz. méhészeti egyesület volt alelnöke, méhészeti vándortanító. A méhészet hazánkban meglehetősen elterjedt, sőt a mi irodalmát illeti, viszonyítva mezőgazdaságunk egyéb ágaihoz, eléggé kifejlett, de mig az eddig megjelent irodalom jóformán kizárólag külföldi tapasztalatokon alapult, addig a fennebb említett «Méhtenyésztési kalauz» nagyrészt hazánk méhészeti viszonyait tartja szem előtt; röviden, de érthetően leírja mindazon tényezőket, melyek helyes megválasztása mellett a méhtenyésztéssel boldogulunk. Kiválóan alkalmas, mint ezt több szakértő is megjegyezte, kezdők beoktatására a méhészet titkaiba. A munka terjedelméhez, de különösen tartalmához mérten igen olcsó: 65 kr. Megrendelhető a szerzőnél Szegzárdon.

„A gabonaszállítás Magyarországból“ cz. díjszabási folyóirat 2 ik évfolyamának első kötete most jelent meg, *Kosch Henrik, Singer Antal* és *Gonda József* államvasuti hivatalnokok szerkesztésében. E füzet az eddig kombinációba vett állomásokon kívül Bodenbach, Bruck, Eger, Halbstadt, Marchegg, Mittelwalde, Oderberg, Teschen, Teschen-Bodenbach-Landungsplatz és Vlapots állomásokra vonatkozó díjtételeket is magában foglalja. A füzeteként most magában foglalja az összes nagyobb városokra szóló teteleket, melyek közül az átnézetes táblázatok alapján ki-ki a számára a legkedvezőbb díjtételeket állíthatja össze. E díjtételekre nézve e füzetke szerint három kombináció lehetséges: vagy közvetlen díjtétel szerint, vagy a határalomásra és innen szóló díjak összegezése által, vagy végül, hogy a szállító Becsig és Bécsen tul érvényes díjtételek összeadása által kombinálja a szállítás módzatait.

Vegyések.

Mai számunk tartalma:

Közlemények az orsz. magy. gazd. egyesület köréből (Aratóegyesületek)	1243
A főpapi birtokok kezelése. R. Gy.	1243
Hazánk mezőgazdaságának fejlődése századunk második felében. Dr. Polya Jakab	1244
Kérdések a gyakorlat köréből	245
Állatforgalom. — r	1246
Mák cséplése. Vass Lipót	1246
Olasz sáska	1246
A dohány gyűjtése. Asványi	1246
A sörtörköly mint takarmány. y	1246
Villamos készülék az apáczapillangó pusztítására. — y	1246
Aranka irtása	1246
Tudósítások	1246
Tokaj (Krajnyák Gézaól). — Sajó-Lád (Mock Imrétől). — Zombor (Rombay Dezsőtől). — Gyöngyös (Matkovich Lászlótól). — Forró Encs (Jaulus Izidortól). — A vetések állása és az aratás a külföldön. — A keleti marhavész és a szibériai pes is (lépfene) állása Oroszországban.	
Könyvismertetés	1247
Vegyések	1248
Személyi hírek. — Gyász hírek. — Kivonat a hivatalos lapból. — Az új vám szerződés Szerbiával, Bosznia és Hercegovinától származó basított körmű állatok bevitelére Horvátországba. — Uj gazdasági tanintézet Erdélyben. — Nemzetközi méhésztudósítók gyűlése és méhésztudósítók kiállítás. — Lókiállítás Marosvásárhelyen. — Lótenyésztési jutalomdíjosztás. — A vadászat ideje megnyílt. — Állatkivitel Szászországban. — Ot új közseg az alvidéken. — Az új pénz. — A budapesti országos m. kir. vegyintézet és központi kísérleti állomás új szervezése. — Mentiszképző-intézetek újjáalakítása Franciaországban. — Algir juhkiivitelének érdekében. — A burgonya- és főzéléktermelés Franciaországban. — Robót megszüntetése Bosznia és Hercegovinában. — Gazdasági munkások jutalmazása Franciaországban. — Apró hírek — Időjárás.	
Kereskedelmi és tőzsde	1249
Budapesti gabonátőzsde. — Pécsi gabonátőzsde. — Határidék árfolyama. — Élelmiszerek a budapesti betivásáron. — Állatvásárok.	
Talajjavítás és vízszabályozás (Rovatvezető: Kacsay János)	1253
Vitarsulatok és az öntözések. — Idei rizstermelésünk. — Gróf Károlyi Mihály kisasszonytéri öntözése. — Koltvány Ódón. — Az eszedi lap lecsapolása. — A Szigetköz társulata alakítása.	
Szerkesztői és kiadói hírek	1255

Személyi hírek. Ó Felsége dr. Wekerle

Sándor pénzügyminisztert az első osztályú vaskoronarend díjmentes adományozásával tüntette ki. A pénzügyminiszter a legfelsőbb kitüntetéssel a valutajavaslatok körül kifejtett működése elismerését nyerte.

A földmívelési miniszter dr. Molnár Viktor Temesmegye és Temesvár város főispánját az 1885. XXIV. t. cz. 124. §. alapján két év tartamára Bégaacsatorna miniszteri biztosa néven kinevezte. — **Tankó Tivadár** belényesi lakos. Bihar megye belényesi járására gazdasági tudósítói tiszttel bízott meg. — **Lipthay István** miniszteri tanácsos a II. oszt. porosz királyi vörössasrenddel tüntetett ki. **Bolle János**, a görzsi mezőgazdasági vegyiskísérleti állomás vezetője, a selyemtenyésztésnek Magyarországon történt emelése körül szerzett érdemei elismerésül a III. oszt. vaskoronarendet díjmentesen nyerte.

Vancsa János.

Vancsa János, balassfalvi görög katonaius érsek, vasárnapra virradó éjjel székelyen meghalt. Benne Magyarország békés, azaz hazájához vonzódo polgárt, a román egyház hű fiát vesztette.

Gyász hírek.

Tarcsay János, a magyar földhitelintézet tisztviselője, váci birtokán meghalt. Buzgó és közkedveltségű tisztviselőt vesztett benne az intézet. — **Peterdy Gábor**, nyugalmazott miniszteri tanácsos, a vaskorona-rend lovagja, az orsz. magy. gazdasági egyesület egyik legrégebb alapító-tagja. Budapesten f. jul. hó 30-án élete 76. évében elhunyt. Peterdy Gábor nyug. min. tanácsos, született 1817-ben április 18-án, ósregi nemes családból, Pestmegye Veregyház községében. Iskoláit Kecskeméten végezte, az ügyvédi oklevelet 1846-ban nyerte el; 1847-ben megnősült és 1848—49-ben Székesfehérvár polgármestere lett és mint ilyen több száz horvátot fegyverzett le. A szabadságharc lezajlása után külföldre menekült, miert is Haynau által in elfige felakasztották. Később visszatért Magyarországra, újból elfogták és az Újépületben huzamosabb ideig fogva volt. Fogsága után több évig gróf Hunyádi úrményi birtokait igazgatta. Mint Magyarország egyik kiváló gazdájának több jeles gazdasági műve jelent meg. 1-67-ben az alkotmány visszaállításával a pénzügyminiszteriumban osztálytanácsos lett és Lónyay pénzügyminisztersége alatt a vaskorona-renddel let kiüntette. 1887-ben mint miniszteri tanácsos lépett nyugalmába. Nyugalmasatása után a magyar földhitelintézetnek volt a legutóbbi időkig kormánybiztosa. Béke hamvaira!

Kivonat a hivatalos lapból. Engedélyek. Gróf Erdődy Ferencz galgóczi lakos Póstyén községben levő fürdő

gyógyforrásai részére az 1885. XVIII. t. cz. 16. §. értelmében a védőterület megállapított. — **Pályázat.** A beszerzei m. kir. erdőgazgatóság kerületében II. oszt. központi és II. oszt. kezelő-erdési állásra. Folyamodások f. é. szeptember hó 8-ig a nevezett erdőgazgatósághoz. **Felhívás erdőbefejtésre vállalkozó birtokokhoz.** Azon erdőbirtokosok, kik a törvényben megjelölt kopár és futóhomokterületen a jövő évben fásítani akarnak, ebbeli 50 kros bélyeggel ellátott, legkésőbbben folyó évi december hó végéig a földmívelési miniszteriumhoz bejelentendő kérvény folytán, a rendelkezésre álló anyag határáig ingyen csemete kiszolgáltatására számíthatnak. — **Állatjárványok.** Ragadós tüdőbő 78 k. 143 u. t. 2 k., k. 23 u. Ragadós száji- és körömfájás 13 k. 117 u. Lépfene 157 k. 177 u. Vesztesség 104 k. 111 u. Takonykór és hőrféreg 121 k. 153 u. Himlő 17 k. 64 u. Tenyészbenáság és hólyagos kiállítás 6 k. 35 u. Rühkór 57 k. 218 u. Sertésorhancz 281 k. 3038 u.

Az új vám szerződés Szerbiával. A Szerbiával folytatott kereskedelmi szerződési tárgyalások befejezésükhöz közelednek. A «N. Fr. Pr.» belgrádi tudósítója az új szerződés részleteiről a következőket közli: Az állategészségügyi egyezményt illetőleg Ausztria-Magyarország nagy előzékenységet tanúsított szerb szomszédja iránt. A szerb marhaleveleknek az osztrák-magyar konzulátusi közegek részéről történő látmozása határozottan eljettett, valamint arról is lemondtak ugy Ausztria-Magyarország, mint Németország, hogy biztosokat küldhessenek ki Szerbiába az ottani állategészségügyi berendezések ellenőrzésére. A szerb állatokat az osztrák-magyar határon már a belepő állomásnál meg fogják vizsgálni s ott végérvényesen eldönteni, vajjon az importálható-e vagy sem. A Királyhágórról való visszaszállítás, mint az az eddigi egyezmény alapján gyakran történt, ezúttal ki van zárva. Teljesen kiküszöböltek az eddigi egyezmény 5. pontját, mely megengedi, hogy az állategészségi szempontból kétes állatok is visszatartathatók. Végül a száji- és körömfájás kitörésénél nem rendelhető el többé határozat, hanem csak a fertőzött kerületek zárhatók el 15—20 kilométernyi területre. A mi a kereskedelmi szerződést illeti, első sorban kiemelendő, hogy míg Szerbia, az eddigi szerződés 5. cikke szerint csupán a dohányt, sőt és löport tehette állami egydaruság tárgyává, ezúttal e joga kiterjed petróleumra, szeszre, gyufára és cigarettapapírra is. Viszont Szerbia kötelezi magát az állami monopoliomon kívül a kereskedelmi szabadságot semmi tekintetben sem korlátozni s a kizárólagos koncessziók adásától tartózkodni. A Szerbia részéről támasztott ama követelést, hogy töröltsék a régi szerződés 2. cikkének utolsó pontja, mely szerint osztrák-magyar alattvalók csak akkor léphetnek be a szerb államkötelekbe, ha korábbi államkötelekükből elbocsáttattak. Ausztria-Magyarország nem engedélyezte. E határozat azonban a kereskedelmi szerződésből kivételik s külön megállapodás tárgyát képezik. A tarifahatározatok dolgában a korábbi megállapodásokhoz képest nem történt lényeges változás, csupán csak az, hogy az értékvámok helyébe általában súlyvámok léptek. A szerb állatokra kivetett vámok megmaradtak, ellenben a szerb gabona váma 50 krról 75 krra emeltetett. Végül egy külön zaradék elrendeli, hogy az Ausztria-Magyarország és Szerbia közt fennálló minden egyéb egyezményeket az 1893. év folyamán szinten meg kell újítani, ellenkező esetben a kereskedelmi szerződés, tekintet nélkül a megállapított 12 évi időtartamra, minden tekintet nélkül felmondható. Szerbiában az új megállapodásokat általában kedvezőnek s előzékenyeknek tartják. A bécsi lapokban felmerült ama hír, hogy a szerb kormány, mielőtt a skuptina elé terjeszti az új kereskedelmi szerződést, előbb egy szakértőkből alakult magánértekezlet elé fogja azokat terjeszteni, Belgrádban nem talál hitelre. A kormány ily eljárása azonos volna az önmaga ellen nyilvánított bizalmatlansági votummal, mert a mire nevezte szerződést kötött, kell, hogy képes is legyen azért a skuptinában helyt állani.

Bosznia és Hercegovinából származó basított körmű állatok bevitelére Horvátországba. A horvát-szlavon-dalmát országos kormány hirdetménye szerint a Bosznia és Hercegovina területéről származó hasított körmű állatoknak

(szarvasmarha-, sertés-, juh- és kecskének) bevitelére ellen, a folyó évi január hó 31-én 3376. szám alatt kelt rendeletével kimondott szállítási tilalmat további intézkedésig hatályon kívül helyezte s egyidejűleg megengedte, hogy ezen állatok a banjalukai kerület kivételével egész Bosznia-ból és Hercegovinából a szokásos övintézkedések betartása mellett Horvát Szlavon Dalmátország területére bevitethessenek. A banjalukai kerületből származó ily állatok bevitelére ellen érvényben álló szállítási tilalom továbbra is érvényben hagyatik.

Uj gazdasági tanintézet Erdélyben. Mint hírlik, a kolosmonostori gazdasági tanintézetnek gazdasági akadémiával leendő szervezése és Erdély valamely megfelelő pontján új gazd. tanintézetnek létesítése tervbe van véve.

Nemzetközi méhésztudósítók gyűlése és méhésztudósítók kiállítás. A nemet-osztrák és magyar méhésztudósítók 37. vándorgyűlése ez évi szeptember 11—15-én lesz Budapesten. A részletes program már elkészült. E szerint 11-én délelőtt 10 órakor nyitják meg a kiállítást az iparesarnokban, 12-én a vándorgyűlés tagjainak fogadása a vigadóban és a hajóállomásnál; este lakoma a vigadóban; 13-án a vándorgyűlést a városi vendéglőben megnyitják gr. Bethlen András földmívelésügyi miniszter és Rath Károly főpolgármester; ugyanaz nap délután diszbed és a város megtekintése; 14-én a vándorgyűlés folytatása, délután kirándulások Budafókra, a Margitszigetre; 15-én a kiállítás díjainak kiosztása, délután pedig kirándulás az Isten-hegyre. Már megalakultak a sajtó-, a fogadó-, a lakás-, a kiállítási és vigalmi bizottságok s szorgalmasan dolgoznak a részletek megállapításán. Németországból és Ausztriából sokan készülnek Budapestre s a magyar méhésztudósítók rendkívüli buzgóságot fejtenek ki, hogy külföldi vendégeiket méltón fogadhassák.

Lókiállítás Marosvásárhelyen. Maros-Tordavármegyének több tagja Marosvásárhelyt állandó löversenyt és díjazással egybekötött lókiállítást törekszik létesíteni. Müködsük első eredményét bemutatták a múlt év őszén rendezett, ha nem is minden tekintetben kitűnően sikerült, de kezdetnek mindenesetre igen szép és méltánylandó verseny alkalmával. A kitűzött tervhez hűen az idén is az előleges lépések korán megtették, így a f. év február hó 16-án tartott lötenyészbizottsági gyűlésen megalkították a marosvásárhelyi versenybizottsági igazgatóság, melynek tagjai: gróf Bethlen Károly, báró Kemény Kálmán, Szentkirályi Gyula, gróf Teleki Samu, gróf Toldalagi László és báró Veseleényi Béla. A verseny és a lókiállítás, állami díjazással lesz egybekötve, valamint lovasár. f. évi szept. hó 25-én és 26-án tartatik meg és pedig: Szeptember hó 25-én d. e. 9 órakor három külön lovas verseny, ezek közül egy akadályverseny és egy kizárólag tisztverseny; d. u. 3 órakor: négyszögletű fogatok ügetőversenye a marosvásárhely-nyáradtői állami uton távolság 30 km.; este 8 órakor banket. 26-án d. e. 10 órakor: kettős fogatok ügetőversenye ugyanazon a helyen, távolság 20 km. d. u. 3 órakor kiállítás, lódíjazás és vásár. Este 8 órakor bál.

Lótenyésztési jutalomdíjosztás. A veszprémmegyei lötenyésztsés emelésére engedélyezett lötenyésztsési jutalomdíjosztás f. é. szeptember hó 8-án Zvics községben fog megtartatni. Be lesz mutatva I. tenyész-anyakancza sikerült szopos csikóval, 4 díj, 45, 35, 25, 15, frt, II. 3 éves kancza-csikó, melyre 3 díj van tűzve, 35, 25 és 20 frtban.

A vadászat ideje megnyílt. Augusztus 1-én fűrj és fogoly — vogelrei. Visszhangzik is a vidék lapjaiban az örömtől. Ez alkalmat arra akarjuk felhasználni, hogy érdekköreink figyelmét a vad értékesítésének rendszeres, az ország köz- és vidéki pontjain leendő, tervbevitelére hívjuk fel. Tudjuk, hogy létezik ily egylet a fővárosban, a tagok buzgóságán nem is fordul meg. De nem kívánhatjuk, hogy ez egylet üzletszerűen foglalkozzék a vad értékesítésével. Erre állandó képviselő kellene, ki szervezni a vadnak piactól és kelendőséget biztosító méltányos árt szerezni tudjon.

Állatkivitel

belügyminiszteri letével Ausztria elő szarvasmarha csakis vasutal Tetschen és Voretik. Az átvit tartózkodás kerület határrendő napon teljesített más napon 5 marháét. Mas szedhető.

Öt új közseg

gróf földmívelési déki részében földmívelési községbe tekintettel kalmások azok leti időre alapítottak létesítenének. 3 községnek telek előmunkálatok napon melyet e tele volt, hogy egy folytán fejlődés másrészt, hogy a sanak, a hol a egyuttal a lakos politikai szempont arra is, hogy a lekezeshez tartoz nemcsak nemzed meg legyen, a iskola ügye kiválanyanis a közseg lanul adja a tele a Temesvár m. síttek. Itt 380 szentesi reformkiosztott terület telepések között sító is. A másik megyei Balcz kitűnő, részben földet 130 kispereformátus család hármas fogásra letet osztanak ki. ben Bogojeva köznából 60 magyar csak Bogojeváról tásban. A házheközseg belterülete tékeny emelkedés ségnek is. Ezeké pités is van tervbe. A földmívelési m. Bekésmegyéből jó vevőleg a föld abban a helyzetben. Hogy ezek a tele nemzeti missziót. alig szükséges kü

Az új pénz.

ügyminiszter, legkitt **Wekerle** pénzügynek keresztültvité Szükséges a pénz san megállapítani nagyságát, mert nyilvános pénztár eredmény elérhető nekelőtt az 1855 bevonni és miheltek, mindkét állat fillerek kiveretését.

A budapesti központi kísérleti állomás miniszter f. év július hgyást nyert szabályozásra oly nagy tönek veti alá. A számműködési köre követelőjáró miniszterium dásban, másod sorban áruinak, ugy a tápszertint vegyészileg lemezott vegytan. főleg

Allatkivitel Szászországon át. A szász belügyminiszterium f. e. július hó 12-iki rendeletével Ausztria és Magyarországból származó élő szarvasmarha és élő juh Szászországon át csakis vasutal és pedig Zittau, Bodenbach-Tetschen és Vortersreuth állomásokon át történhetik. Az átvitel alkalmával minden felesleges tartózkodás kerülendő. Állatvizsgálat fejében az illető határrendőri hivataloknál: az erre tűzött napon teljesített vizsgálatért 2 márka 50 fillér, más napon 5 márka minden egyes szarvasmarháért. Más című díj vagy utiköltség nem szedhető.

Öt új község az alvidéken. Bethlen András gróf földművelésügyi miniszter, az ország délvideki részében fekvő állami birtokokat abból a célból tekintette meg, hogy mily mértékben alkalmasok azok arra, hogy azokon hosszabb bérleti időre alapított közepertjedelmű gazdaságok létesíthessenek. A földművelési miniszter egyelőre 3 községnek telepítését tervezi. Ezekre vonatkozó előmunkálatok már befejezést is nyertek. A cél, a melyet e telepítéseknek szem előtt tartott, az volt, hogy egyrészt alkalmas talaj kiválasztása folytán fejlődésképes telepek létesíthessenek; másrészt, hogy a telepek oly vidékekről hozassanak, ahol a mezőgazdaság már fejlettebb s egyúttal a lakosság földbirtokhoz juttatása agrárpolitikai szempontból kívánatos. Gond fordítottatik arra is, hogy a telepek lehetőleg egy vallásfelekezethez tartozzanak, hogy így az egyöntetűség nemcsak nemzetiségi, de vallási tekintetből is meg legyen, a mit úgy a templom, mint az iskola ügye kívánatos. A telepítő uradalom ugyanis a közcselekre szolgáló területeket díjtalanul adja a telepes községnek. Egyik ily telep a Temesvár melletti Vadászterdő területén létesítetik. Itt 3800 kat. hold kitűnő földön 138 szentesi református család fog tanyát ütni. A kiosztott terület 5-50 hold között váltakozik. A telepek között van Mokry a jönevű buzánemesítő is. A másik telepes község a krassó-szörény-megyei Bálnoz község mellett lesz. A részben kitűnő, részben középminőségű 4200 kat. hold földet 130 kisperegi (Aradmegye) és 100 makói református család foglalja el, a kik között hármasságokra osztott egyenként 16 hold területet osztanak ki. A harmadik telep Bács megyében Bogojeva község mellett létesül. Ide Szlavoniából 60 magyar család települ vissza és ugyan-csak Bogojevaról 90 család részeseül a földosztásban. A házhelyre szolgáló területek Bogojeva község belterülete mellett hasíthatnak ki és jelentékeny emelkedésre szolgálhatnak a községnek is. Ezeket kívül még két nagyobb telepítés is van tervbe véve Krassó-Szörény-megyében. A földművelési miniszter szándéka az, hogy oda Bekés-megyéből jöjjenek a telepesek, a hol tudvalevőleg a földművelés-osztály a legkevésbé van abban a helyzetben, hogy tulajdonhoz juthasson. Hogy ezek a telepítvények azokon a területeken nemzeti missziót is teljesíteni hivatnak, azt talán alig szükséges külön kiemelniük.

Az új pénz. Steinbach dr., az osztrák pénzügyminiszter, legközelebb Budapestre érkezik, hogy itt Wekerle pénzügyminiszterrel a valuta-törvények keresztülvitelének módjait megbeszélje. Szükséges a pénzverés megkezdése előtt pontosan megállapítani a két állam ezüstkészletének nagyságát, mert a legutóbbi összehámlálásnál a nyilvános pénztárak készleteinek nem volt pontos eredmény elérhető. A pénzügyminiszterek mindegyikét az 1858-iki veretű pengőpénzt fogják bevonní és mihelyt a minta-nyomatok elkészültek, mindkét államban megkezdik a koronák és fillérek kiveretését.

A budapesti országos m. kir. vegyintézet és központi kísérleti-állomás új szervezése. A földművelési miniszter f. e. július hó 11-én kibocsátott, királyi jóváhagyást nyert szabályrendelettel a fentemlített és a gazdaságra oly nagy fontosságú két intézetet új szervezésnek veti alá. A szabályrendelet három fejezetre oszlik. működési köre következő: Első sorban véleményezője az előjáró miniszteriumnak a vegyészeti érdeklő szakkérdésben, második sorban a gazdák és kereskedők terményei, áruinak, úgy a tápszereknek megállapított díjgyezék szerint vegyészileg leendő megvizsgálása, elvégre az alkalmazott vegytan, főleg az agrikulturn-vegyészeti tudományos

mivelése hármlik rá. Addig, míg e szabályrendelettel külön helyen foglalkozunk, üdvözöljük a helyes érteket, melyről e rendelet a két intézet tudományos és gyakorlati működése irányának megjelölése által tanuskodik.

Mentisztképző intézetek ujjaalakítása Franciaországban. A francia földművelési miniszter f. e. július hó 20-án rendeletet bocsátott ki, mely az előbb Pm városban fennállott és a jelzett rendelettel visszaállított mentisztintézetet új alapra fekteti. A rendelet szerint e nemzeti tisztképző-intézet célja az állami ménés számára szükséges közigazgatási személyzet felsőbb kiképzése és egyúttal tanerők nevelése e téren oly szabad hallgatók számára, kik e pályán további kiképzetésre törekcsenek. Felvehető csak oly egyén, ki a nemzeti gazd. akadémián oklevelet nyert, 25 éves és testileg épnek találatik. A tanfolyam 2 évig tart. A hallgatók ingyen oktatás és lakásban, ezenkívül pedig évente 1200 franknyi segélyezésben részesülnek. Evente csak 3 hallgató vétetik fel államköltségre. A tanfolyam bevégezése után a vizsgát jól kiállott hallgatók az igazgatás állományába, megfelelő rang es 2100 frank fizetés mellett vétetnek fel. Az intézetbe más polgari hallgató, francia vagy külföldi, a földművelési miniszter engedélye mellett felvehető. Ezek is bentlakók, de tartoznak évi ellátás fejében 1000 frankot fizetni. Az intézethez helyőrpáncsnok törzstiszti folyam is lesz csatolva, melyben 12, illetve 8 hallgató nyer felvételt.

Algír juhkivitelének emelése érdekében. A marseillei cs. és kir. főkonzul jelenti, hogy Franciaországban mindinkább felkarolják az algíri juhok bevitelét; ujabban már a juh-importhoz nagy mérvet öltött, mint ez a következő adatokból kitűnik: 1892-ben az első 5 hónap folyamán bevitték Algírból 158.109 darabot (az állatok súlya 4.966.191 kg. volt), az összes bevitel pedig 205.584 db volt, melyből az orosz juh-importhoz esik 47.475 db. A múlt évben megfelelő időszakban bevitték Franciaországba összesen csak 114.238 dbot.

A burgonya- és főzéléktermelést Franciaországban nagy kiterjedésben üzik. A legújabb statisztikai kimutatás szerint a burgonyával beültetett területek évenként körülbelül 1.500.000 hektárra, az átlagos évi burgonyatermes pedig 117 millió hektoliterre rug, (az 1890-ik évben 110 millió hektoliter termett.) A hüvelyes főzélékélek u. m. bab, borsó, lencse termelésére körülbelül 800.000 hektár terület használtatik, melyből 350.000 hektár a nagyban való termelésre, 450.000 hektár pedig kicsinyben való kerttermelésre esik. Összehasonlítás kedvéért megemlítjük itt, hogy a szorosabb értelemben vett Magyarországon évenként burgonyatermesre körülbelül 400.000 hektár, hüvelyesek (bab, borsó, lencse) termelésére pedig 40.000 hektár terület használtatik; az átlagos évi burgonyatermes 35 millió hektoliter, a hüvelyesek átlagos termése pedig 480.000 hektoliter.

Robot megszüntetése Bosznia és Hercegovinában. A bosnyák központi országos kormányhatóság f. július hó 18-án közlé teszi ő felsege legfelsőbb rendeletét, melynek értelmében az iga- és vonóállatok eddig teljesített robot teljesen megszüntetetik. A személyhez kötött robot választás szerint természetben teljesíthetőnek, avagy megválthatónak mondatik ki. A nép között e miatt nagy a lelkesedés.

Gazdasági munkások jutalmazása Franciaországban. Franciaország Sologne nevű megyéjének gazdasági egylete 27 év óta a gazdaságban elfoglalt hazi- és zsellermunkások kiváló szolgálatai jutalmazásának következő szép nemet honosította meg. Időről időre oly mezei munkások, kik 30 évi hű szolgálatban kitűntek, 100 frankról szóló takaréktári betétkönyvecskével jutalmaztatnak «Honner et travail» azaz «becsület és munka» utján tanusított érdem elismeréséül.

Apró hírek. Változás a közegekben. Sopronvármegyében fekvő Kis-Falud község nagyközséggé Borsodmegyében fekvő Mezőnyárad nagyközség pedig kis-községgé alakítottatik. — **Vámszedési engedély.** Vasvármegye a tarcsa-sinnersdorfi törvényhatóság közt 8846-13.346 kilométer közötti úgy szombat hely-buzgói és buzgó-rodafalvai és kőrhéval-ék-kirschlagi közt meg-

felelő szakaszán vámszedési jogot nyert. — **A bokszei uradalma.** mint annak idején említettük, pár hét előtt megvásárolta egy vállalkozó csoport. Az új tulajdonosok most 611 ezer forintot továbbadták a birtokot orosházi és makói gazdákból alakult társaságnak. Az újonnan letelepült magyar családok minden bizonynyal jó hatással lesznek a bokszei bizonytalan viszonyok alakulására. **Sport.** A 40.000 frtos 1800 méter távolságra terjedő Szent-István-díj f. e. augusztus hó 11-én került elődöntésre. Eme nagy verseny iránt, mely nemzetközi jellegű, az érdeklődés hazai körökben máris nagy. — **Szabályrendelet.** Nagylak községnek sajátos hely. viszonyai, valamint a vagyonbiztonság megóvása szükségessé tették, hogy a község megfelelő rendszabályt léptessen életbe. Alkotott is a község ily célú szabályrendeletet, melynek czime a «nagylaki ugari szántóföldeken termelt kukorica törése és a nagylaki szőlőkben való szüretelés, valamint az ugari tarló legeltetés korlátozása». Ugy a kukoriczatörés, valamint a szüret határnapját a községi képviselői gyűlés határozza meg. A tarlón való legeltetést pedig a termés elbördása után az előjáróság engedélyezi. — **Szent-es-h. m. vásárhely-makói vasut.** Földeák község képviselő-testülete, a H. Mező-Vásárhelytől Földeák érintésével Makóig vezető helyi érdekű vasut-vonal kiépítésére, ötvenezer forintot egyhangulag szavazott meg. Makó város hozzájárulási arányát még nem ismerjük. — **250.000 frank egy lőe t.** Luczenbacher miniszteri oszt. tácosos, a ki a kisbéri ménés számára vásárolt ménlovakat, hir szerint 250.000 frankot kínált m. E. Blancnak Gouveneur ért. a Grand-Prix egykori nyerteséért. Mr. Blanc azonban még ennyiért sem adja a lovat.

Időjárás. A magas nyomás nyugoti Európát borítja, míg észak felől delnek az alacsony nyomás Közép-Európába mélyen benyulik; keleten ismét magasabb a barométer. Közép-Európában az idő változóan felhős és hűvösnek esős. Del- és Közép-Németországból számos zivatar jelentenek. Nálunk tegnap egyes helyeken zivatarok voltak, az idő a nyugot kivételével felhős, helyenként esős idő várható hősiyleddel.

Bérszántás gőzeivel. A gőzmeve és nagy előnyeit most már azok is élvezhetik, kiknek nincsen alkalmuk vagy módjukban egy gőzket vásárolni, miután ezantul egy vállalkozó által is felszántathatják földjeiket és ez most annál könnyebben megy, mivel ezei mivelettel reájuk nézve semmiféle rizikó sem jár. A vállalkozó gondoskodik a gépek rendbentartása és tatarozására; ő állítja oda a szakavatott gépészeket és helyszínre hozza bérmentve a gépeket, melyek azután is egyik tábláról a másikra és tovább a szomszédhoz is ön működőleg haladnak. A földbirtokos csak a szent és tápvizet tartozik a gépekhez fuvarozni. Nagy érdeklődéssel es örömmel üdvözöljük tehát a gazdaközönség érdekében, hogy most már hazánkban is akad egy ilyen vállalkozó, s ez Wolff E. ur, kinek címét az érdeklődők lapunk jelen számánák hirdetési rovatában találják, ki bérszántásra ajánlkozik

Kereskedelem és tőzsde.

Budapesti gabonátőzsde.

Augusztus 2. jejjel 11 óra

Buza	Ár	Ár
Ózsvideki új	74-75 kilós	7.85 - 8.25
"	76-77	8.15 - 8.55
"	78-79	8.35 - 8.70
"	80-82	8.50 - 8.85
Pestvidéki	74-75	7.55 - 8.25
"	76-77	8.15 - 8.55
"	78-79	8.35 - 8.70
"	80-82	8.50 - 8.85
Fehérmegyei	74-75	7.85 - 8.25
"	76-77	8.15 - 8.55
"	78-79	8.35 - 8.70
"	80-82	8.50 - 8.85
Jácskai	74-75 kilós	7.85 - 8.25
"	76-77	8.15 - 8.55
"	78-79	8.35 - 8.70
"	80-82	8.50 - 8.85
Bánsági	74-75	7.85 - 8.25
"	76-77	8.15 - 8.55
"	78-79	8.35 - 8.70
"	80-82	8.50 - 8.85
Északmagyarorsz.	74-75	7.75 - 8.15
"	uj 76-77	8.05 - 8.45
"	78-79	8.25 - 8.60
"	80-82	8.40 - 8.75
Rozs új		6.85 - 7.20 készp.
Arpa, takarmány		5.40 - 5.65
" maláta		6.25 - 7.-
" sör		7.- - 7.75
Zab		5.25 - 5.80
Tengeri új		4.70 - 4.80
Káposzta-repcze új		10.50 - 10.85
Bánsági-repcze új		10.- - 10.25
Vadrepce		5.- - 5.50
Lenmag		11.25 - 11.75
Kendermag		9.50 - 9.75
Lencse		9.- - 14.-
Borsó		11.- - 13.-
Bab, fehér nagyszemű		5.75 - 6.25
" törpe		7.- - 7.50
" barna		6.75 - 7.25

Köles.....	5. —	5.25	kézp.
Bükköny.....	5.25	5.50	„
Vöröshere.....	60. —	75. —	„
Luczerna.....	30. —	55. —	„
Esparsette.....	13. —	13.50	„
Mohar.....	5.25	5.50	„
Mák, kék.....	24. —	25. —	„
— szürke.....	22. —	23. —	„
Köménymag.....	20. —	22. —	„

Határidők árfolyama Budapesten.

	jul. 29.		jul. 30.		aug. 1.	
	logalacs.	logmaz.	logalacs.	logmaz.	logalacs.	logmaz.
Búza						
1892. őszre	7.98	8.03	7.95	8. —	7.88	7.96
1893. tavaszra	8.37	8.41	8.33	8.40	8.24	8.35
Tengeri						
aug.-szept.-re	4.84	4.80	4.81	4.87	4.76	4.80
1893. máj.-jun.-ra	5.23	5.30	5.25	5.29	5.23	5.28
Zab						
1892. őszre	5.52	5.57	5.50	5.54	5.47	5.49
Káposztarepce						
1892. aug.-szept.-re	10.90	10.95	10.80	11. —	10.70	10.80

Határidők árfolyama a külföldi gabona-tőzsdéken.

		jul.	jul.	aug.
		29	30.	1.
Bécs. (100 kgrként frtkban.)				
Búza	ősre	8.21	8.19	8.10
Rozs	ősre	7.24	7.18	7.05
Zab	ősre	5.97	5.98	5.89
Tengeri	jul.-aug.	—	5.21	—
—	máj.-jun. 93.	5.55	5.59	5.52
Berlin. (100 kgrként markában.)				
Búza	jul.-aug.	172. —	170.75	—
—	szept.-okt.	173.50	172.25	171.75
Rozs	jul.	173. —	167. —	—
—	szept.-okt.	166.25	164. —	162. —
Zab	jul.	149.50	149.25	—
—	szept.-okt.	148.75	148.50	148.50
Páris. (100 kgrként frankban.)				
Búza	foljó óra	22.75	22.75	—
—	aug.	22.75	22.75	22.75
—	utolsó 4 óra	23.30	23.30	23.30
—	nov.-től 4 óra	23.75	23.90	23.80
Liszt	foljó óra	51.80	51.75	—
—	aug.	51.80	51.80	51.75
—	utolsó 4 óra	52.30	52.25	52.25
—	nov.-től 4 óra	52.80	52.75	52.75
New-York (bushel-ként cents-ben.)				
Búza	jul.	82. 5/8	—	—
—	aug.	82. 5/8	82. 5/8	83. —
—	szept.	83. 3/8	83. 3/8	83. 7/8
Tengeri	aug.	—	—	55. 1/2

(A. A.) **Budapesti gabonatózsa.** aug. 1. Ritka eset, hogy a búza-üzlet az aratási évszakban oly állandó jellegű, mint az idén. Már egy hónapja, hogy felmérésre méltó, nagyobb árváltozások nem fordultak elő és most a feljött napokról megint csak azt irhatjuk, hogy az árak alig változtak Szombaton ilyenkor kb. 24,000 q. ma kb. 20,000 q kelt el. A kínálat még mindig csekély és a malmok sem vesznek többet, mint a mennyire éppen szükségük van. A múlt heti forgalom kitélt vagy 120,000 q-t, a hozatalok kb. 74,000 q-ra, az elvitel kb. 17,000 q-ra rugott. Határidők ma ocsóbbodtak, főleg a délután folyamán és ebből azt lehet következtetni, hogy későbbre mégis csak nagyobb kínálatot vár az üzérkedés. Kivétel még nem akar megindulni. Egyáltalán a nyugati országok aratási eredményei annyira kielégítőek, hogy a rendszerl nagyobb beviteli szükséglet egy országban sem fog nyilvánulni, sőt egyelőre a múlt évi készletek semmiféle bevittelt nem tesznek szükségessé. E körülmény éreztetni fogja még egy időn át hatását és csak egy dolog nyújt reményt és ez az, hogy az árak jelenleg magukban véve nem magasak. — **Amerika** termése, ha korántsem itélik is oly jónak, mint a tavalyit, a rendszerl általánál jobb lesz és azt 500-tól egész 570 millió bushelig becsülik. **Németországban** kedvező időjárás mellett a rozsot már jó eredménytel betakarították, a búza is kielégítő eredményt ígér, csak a burgonyáról hangzanak fel panaszok a szárazság miatt, pedig a burgonyatermes eredménye ott nagyon befolyásolja a gabonaneműk árát. **Oroszországból** biztos még nem hallatszik, hacsak, hogy a rozskiviteli tilalom felüggesztését megint elnapolták. **Franciaország** termése kielégítő és az óriási készletek fölöslegessé teszik a beviteli szükséglet sürgősebb fedezését.

Rozs. Legutóbbi jelentésünk óta az irányzat lanya fordulatot vett; a kereslet a kivétel részéről megszűnt és az itteni fogyasztók is árendményeket követeltek; az árak kb. 15 krt estek; helyben ma 7—7.25 frtot ér, elsőrendű valamivel többet. A forgalom általában csekély. Állomásokon elkelt: *Örkény* 6.95, *Dabas* 6.95, *Tura* 7.05, *Újó* 7.15 frton. Szokvány-rozs őszre 6.85 frtot jegyezz.

Korpa. Takarmányárban hiány van, miért is fogyasztók szükség esetén kénytelek voltak teljes árakat fizetni; helyben csekély üzlet kötetik 5.50—70 frt között; jó áruért 5.85 frtot is fizetnek. *Jobb fajtája árpa* iránt élénkül az érdeklődés külföld részéről, de egyrészt még kevés áru készült el, másrészt oly magas árakat követelnek, hogy a forgalom még igen csekély. Itt és Bécsben elkelt eddig: *Aszód* 7.75, *Tápió-Szén* 6.90, *Diószegen* 7.70, *Balassa-Gyarmaton* 8.50, *Gyöngyösön* 7.85—80, *Esztergomban* 7 frton.

Tengeri Készáruban igen kevés üzlet jött létre; állomásokon valami kereslet mutatkozik és a tiszavidéki állomásokon valamivel helyi paritás n felül fizettek. A ma kezdetét vett aug.-szeptemberi határidőre felmondott 133,000 q, minek folytán ezen határidő esett és a prologáció szept.-októberre 15 krra emelkedett.

Zab. A hozatalok igen csekélyek és ámbár a kereslet sem nagy, az árak szilárdan tartják magukat. Minőség szerint 5.00—90 frtig fizetik; a forgalom csekély.

Repce. Készáruból elkelt néhány tétel 10.50—85 frt között; határidőre lanya irányzatot követ és aug.-szept. határidőre ma 10.70—80 frtot jegyezz. Felmondásra került 12,000 q.

Bab, mely hónapokig teljesen el volt hanyagolva, nagyobb keresletnek örvend, miután *Amerikából* nagyobb-mérvű vételmegbizások érkeztek. Az árak vagy fél frttal emelkedtek, a fizetett árak táblázatunkban láthatók. Az idei termény ára 1/2—3/4 frttal magasabbak a jegyzettek-nél, melyek tavalyi árura vonatkoznak.

(A. A.) **Budapesti gabonatózsa,** augusztus 2. A mai búza-üzletben lanya hangulat mellett kb. 15,000 q kelt néhány krral ocsóbb áron; ugy a kínálat, mint a kereslet mérsékelt volt. Határidők szintén esőkönő irányzatot követtek, habár *Amerikából* magasabb kurzusokat jelentenek, hol a visible supply újra emelkedett 924,000 bushellel. Nálunk jegyezz délkor: búza őszre 7.85—87, 1893 tavaszra 8.19—21 frtot. **Rozs** kevés kereslet mellett 10 krral ocsóbbodott; őszre jegyezz szokvány áru 6.75—80 frtot. **Zabban** a nagy kínálat következtében meglanyhult az irányzat és az árak nyomottabbak. **Tengeri** és **árpa** változatlanok; a hangulat csendes benők. Délkor zárul: tengeri aug.-ra 4.75—77, 1893. máj.-jun.-ra 5.22—24, zab őszre 5.44—46, repce aug.-szept.-re 10.60—65 forintot.

Lisztüzlet. Augusztus 2. Az elmúlt héten a liszt-üzlet csendes lefolyású volt. A kereslet a fogyasztók részéről jelentékenyen kevesedett és még csak néhány fajtában sürgős a melyekben, mint eddig hiány van. A belföld és ausztriai vidékek részéről történt néhány vétel aug.-szeptemberi szállásra a hét elején, míg a hét második felében a vételkedv teljesen megszűnt; azon malomok adhatnak csak el, melyek átlag 2)—30 krayi árendményeket tettek. Az alkudozások, melyeket a múlt héten angol összekötésteinkkel folytattak, eredményhez vezettek és jelentékeny tételek kelték el a jövő 2 hónap szállásra; remélhetőleg a további alkudozások új megrendeléseket hoznak.

Átlagos árak:

0	1	2	3	4	5	6	7	8
14.90	13.90	12.60	12. —	12.10	11.10	9.50	8. —	5.70

Konzentrált takarmányok. — **Korpa.** A kereslet, főleg a finom korpára javult és habár az árak nem is emelkedtek, az irányzat szilárd és emelkedő. Árak: finom 3.80, gorma 3.80, rozskorpa 4.70 frt. — **Malátacsira** 4.50—5.25 frt. — **Arpaóra** zsákotól 5.85—6.10 frt. — **Olajpogácsa** 5.50 frt 100 kg.-ként.

Ipartermények. Szesz. Változatlanul jegyezz: *ngers* szesz 17—17.50 frtot, *finomított*, adózva 54.50—55 fognt. **Kőolaj.** Jegyzések: elsőrendű amerikai 21. —, elsőrendű orosz 19.25, elsőrendű szalon 18.25 frt. — **Repceolaj** őszre 30—31 forint, 100 kg.-ként.

Élelmiszkek a budapesti hetivásáron, 1892. aug. hó 2. (A fő- és szekvárosi vásárigazgatóság jelentése a «Közlekek» részére.)

Haltársár a haltéren. Gyenge kereslet folytán a forgalom lanya volt, a piacra hozott mintegy 25 q többnyire élő halból álló készletnek szilárd árak mellett kb. csak fele talált vevőre.

Baromfi. Hozatott a Fővámterre vasp. Dévaványa, Orosháza, Gyoma, Kis-Körös, Halas, Tápió-Györgye Új-szászról kb. 8,600 db; hajón Dömsöd, Dunaföldvár és Kalocsáról kb. 2000 db; 29 kocsin, Laczháza, Jászberény, Alsó-Némedi, Ráczeke, Abony, Szalk-Szent-Márton, Ócsa és Varsadról kb. 1500 db; helybeli árusoktól kb. 1000 db, összesen kb. 13,100 db. A vásár élénk, a készlet gyorsan elkelt. Nagybani árak páronként: tyúk 1.00—1.20, csirke 50—90, réce hízott 1.70—2.00; sovány 90—1.20, lud híz. 3.80—5.00, sovány 2.50—3.00, pulyka sovány 250—300 krig. — Az *ujvásártérrre* a szokott helyekről vasp. kb. 2600 db, szekéren kb. 3900 db, helyb. kb. 10,000 db, összesen m. e. 16,500 db baromfi hozatott. Élénk kereslet mellett a készlet gyorsan talált vevőre. Jegyzetlik páronként nagyban és kicsinyben: tyúk 1.30—1.60; csirke 50—90, kappan híz. —, sovány —, réce híz. 1.70—2.00; sovány 90—1.10, liba hízott 3.50—4.80, sov. 1.80—2.10, pulyka hízott —, sov. —, gyöngytyúk 1.40 frton, galamb peccenyének 40—70 kr. — A Hunyadytéren volt kb. 400 pár élő és 250 darab tisztított baromfi, kereslet hiányában a forgalom lanya. Árak a múlt hetiek. — Az Istvántérrre is csak 400 pár élő és kb. 500 db tisztított baromfi hozatott, mely mennyiség középszerű kereslet mellett szintén a múlt heti árakon csak lassan talált vevőre.

Tojás. Hozatott a Fővámterre vasp. Tápió-Györgye, Déva-Ványa és Szatmárról kb. 60,000 db; hajón Apostag és Kalocsáról kb. 24,000 db. 1 kocsin Jász-Dósáról kb. 10,000 db, helybeli árusoktól kb. 20,000 db, összesen kb. 114,000 db. A vásár élénk, a készlet nagyobb részt elkelt. Nagybani árak: 1 láda (á 1440 db) 27.50—28 frt, 40 krért 20 db. — Az *ujvásártérrre* hoztak Hatvan, Horth, Terpes, Balassa-Gyarmath, Lőrincz, Apez-Szántó és Gödöllőről kb. 50,000 db tojás hozatott. Erős felhozatal mellett a vásár élénk. Jegyzetlik: nagyban és kicsinyben friss tojás 20—21 db 40 kr. 10) db 180) frton, 1 db 2—3 krajczáron, 1 láda (1440 db) 27—27.50 frton.

Zöldség. Hozatott a fővámterre 45 kocsin Soroksár, R.-Palota, Monor és Főthról kb. 200 q zöldség, helyb. árusoktól kb. 100 q zöldség, összesen kb. 300 q vegyes zöldség. Hozatott a Ferecz József-rakpartra 43 kocsin Főth és Veregyházáról kb. 200 q zöldség, helybeli árusoktól kb. 400 q vegyes zöldség összesen kb. 600 q vegyes zöldség. A vásár élénk volt, a készlet nagyobb-részt elkelt. Nagybani árak: 100 fej káposzta 2.50—8.00, 1 q burgonya 2.50—2.60 1 q paradicsom 6—12 frt, 100 db 60—350 krig.

Gyümölcs. Hozatott a Fővámterre 30 kocsin Hatvan, Csány és Főthról kb. 150 q dinnye, Újvidékről vaspályán kb. 50 q dinnye, összesen kb. 200 q dinnye. Hozatott a Ferecz József-rakpartra vaspályán Újvidék, Gyöngyös, Szabadka, Kecskemét és Nagy-Kőrösről kb. 100 q vegyes gyümölcs, hajón Szt.-István, Bogdány, Dömsöd és Tótfaluról kb. 280 q vegyes gyümölcs, 22 kocsin Főth és Mogyoródról kb. 90 q dinnye, összesen kb. 470 q vegyes gyümölcs. A vásár élénk, a készlet nagyobb-részt elkelt. Nagybani árak: 1 q alma 8—16, 1 q körte 14—25, 1 q kajszin-barack 8—16, 100 db görög-dinnye 9—22, 100 db sárga dinnye 8—20 forintig, 1 q vörös szilva 4.50—800 kr. — Az *ujvásártérrre* mai napon Nagy-Körös, Duna-Palaj, Jászberény, Hatvan, Aszód, Csány, Dán és Vadkertről 338 szekéren, valamint helyb. és vidéki gyalogárusok által vegyes gyümölcs kb. 2396 q, melyből élénk kereslettel eladatott: közönséges kajszin-barack, 1 kosár 70—80 kr, 1 putnyon 120—250 kr, 100 db 15—25 kr, 1 lt. 4—6 kr, 1 szekérral 18—21 frt, görög-dinnye 1 szekérral (110—170 db.) 11—28 frt, 1 db 6—40 kr, sárga dinnye-faj, 1 db 20—40 kr. — A Hunyady-téren egyedül dinnyében volt nagyobb hozatal kb. 6000 db. A forgalom középszerű. Árak a következők: görög-dinnye nagy dbja 20—40, kicsiny 8—15, sárga, faj, dbja 20—40 kr, közönséges 8—25 kr, Nagybani eladások nem történtek. — Az Istvántéren a hozatal mintegy 5000 dbra tehető; itt a forgalom élénk s a görög-dinnyének ára darabonként 6—40 kr közt váltakozik. Sárga dinnyéből csak kevés van, ennélfogva árak sem jegyezhetők.

Juhsajt, túró és vaj. Felhozatott az *ujvásártérrre*, Jászberény és Korponáról 5 szekéren juhsajt kb. 6 q, juhtúró kb. 17 q, vaj kb. 9 q. Irányzat lanya. Jegyzetlik: juhsajt kg.-ként 46—50 kr, juhtúró 40—44 kr, vaj 70—75 krajczáron.

Budapesti takarmányvásár (a VIII. ker. Teleky-téren 1892. aug. 2-án. A fővárosi vásárigazgatóság jelentése a «Közlekek» részére.) Felhozatott 160 szekér réti széna 8 szekér muhar, 53 szekér zsupszalma, — szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 8 szekér szecska. — Közepes kereslet mellett jegyeztetik: rétszéna 2.40—2.80, alomszalma —, takarmányszalma —, szecska 2.00—2.10 forint m-mászánként. Zsupszalma 100 kévéje 8—10 forint, 1 keve 11—12 kr, szecska 1 zsák 22—24 krajczár (sulya 10—11 kg.) Tengerifélt hozatal nincs.

Állatvásárok.

Budapesti juhvásár, augusztus 2. (*Wilhelm Ignác* fővárosi állatorvos telefonjelentése a «Közlekek» részére.) Felhajtattott: 4565 db juh és pedig 2413 finom szőrű (merinos), 761 db durva szőrű (raczka), 1361 szerb juh. Miután a mai vásáron ugy a helybeli mészárosok, mint a nagyobb számban megjelent vidéki vevők a vásárlásban nagyobb tevékenységet fejtettek ki, a vásár élénk hangulatban folyt, mindamelltt üzletkötések nehézkesen történtek és az árak a múlt hetizhez mérten nem változtak. Következő árakkal jegyeztek: finom szőrű (merinos) 10 1/2—18 1/2 frt, durva szőrű (raczka) 11—14 1/2 frt, Szerb juh 10—15 1/2 frt. Suly szerint finom szőrű 17—21 kr kilogrammonként elősulyban.

Budapesti szuromarhavasár, augusztus 2. (*Wilhelm Ignác* fővárosi állatorvos telefonjelentése a «Közlekek» részére.) *Idő szállított* 307 db borjú, csekély szükséglet folytán a mai vásár vonatottan folyt le. Árak: 32—38 kr, kivételesen 40 kr kg.-ként elősulyban.

Bécsi marhavasár, augusztus 1. Felhajtattott 2241 db magyar, 703 db galicziai, 536 db bukovinai és 1078 német fajtájú, összesen 4558 db ökör, ebből 755 sovány marha. A vásár irányzata változatlan. Árak: magyar bizókkör I. r. 60—62 1/2, II. 57—59, III. r. 53—56; galicziai I. rendű 60—62, II. rendű 56—59, III. r. 53—55, német I. rendű 61—64, kivételesen —, II. r. 58—60, III. rendű 54—57 frt m-mászánként vágósulyban. Bika és tehén 27—36 frt méter-mászánként elősulyban.

Bécsi sertésvásár, aug. 2. (A «Magyar Agrícola» távirata a «Közlekek» részére.) Felhajtás: 2442 fiatal, 5061 bakonyi, I. 44—41 1/2, közép 38—40, könnyű 35—37, fiatal 37—38 kr kkgként.

Vadkerti 24-én (*Schneider* részére.) Felhajtott db, párja 350—4350 frt, kisbirtok tarka ökör I. osztályú 20 db, párja 120—130 frt, magyar tehén levágásra 50 db, térsre 80 db, 70—100 frt, friss úszó 20 db, 60—80 frt, könnyebb igazs 25 db, dbja 80—90 frt, vágóra 20 dbja 4—6 frt.

TH
mint le
csakis g
SÁT
Budá

925/1892. száma

A

A selly
rendelete fo
tartozó Alos
kir. közalap
szeptember
alapítványi
ajánlatokkal
ígérőnek f.
bérbe fog a

A szab
ajánlatkhoz
pénzben me
A szóh
vagy ez öss
előtt a znió
A letet
visszatartati
Az ár
gondnoksági
hetők.

Znió-Va
M. kir.

ajánlunk
királd

Magyar

Vadkerti (Nógrádmegye) marhavásár. július hó 24-én (*Schneider György* jegyző tudósítása a *„Köztelek”* részére.) Felhajtás: Első osztályú urasági igás ökör 5) db, párja 350-400 frt, másodosztályú 45 db, párja 300-350 frt, kisbirtokos czéljaira 60 db, párja 200-250 frt, tarka ökör I. osztályú 40 db, párja 300-350 frt, másodosztályú 20 db, párja 200-250 frt, magyar tinó 50 db, párja 120-130 frt, német tinó 30 db, párja 120-130 frt, magyar tehén tenyésztésre 40 db, dbja 100-120 frt, levágásra 50 db, dbja 80-100 frt, tarka tehén tenyésztésre 80 db, dbja 90-150 frt, levágásra 30 db, dbja 70-100 frt, friss fejős 20 db, dbja 80-120 frt, magyar üsző 20 db, dbja 50-70 frt, tarka üsző 30 db, dbja 60-80 frt. Remonda-ló 30 db, dbja 150-200 frt, könnyebb igás-ló 50 db, dbja 50-120 frt, nehezebb 25 db, dbja 80-120 frt, parasztló 100 db, dbja 30-100 frt, vágóra 20 db, dbja 40-60 frt. Mustra-birka 200 db, dbja 4-6 frt. Nevelő-kocza malaczostól 20 db, dbja

15-30 frt, malacz nélkül 25 db, dbja 12-20 frt, 1 éves süldő 30 db, dbja 6-12 frt, 1¹/₂ éves 20 db, dbja 10-20 frt, 2 éves 25 db, dbja 15-25 frt. Eladatott első rendű ökör 20 pár 350-490 frton, másodrendű ökör 30 pár 300-350 frton, kisbirtokos czéljaira 4) pár 200-250 frton. A tinók mind elkelték az említett árakon. Tehén eladatott 120 db, 70-150 frtig, üszők mind eladtak: ló 80 db adatott el 40-200 frtig. Juhok mind elkelték, setés 40 db kelt el 6-25 frtig.

Bánffy-hunyadi marhavásár, július hó 26-án. (*Márton János* tudósítása a *„Köztelek”* részére.) Szarvasmarha felhajtattott 4600 db. Árak: Első osztályú igás ökör, párja 360-400 frt, másodosztályú párja, 300-340 frt, kisbirtokos czéljaira, párja 250-300 frt, magyar tinó 2 éves, párja 180-200 frt, 3 éves, párja 220-240 frt, 4 éves,

párja 260-280 frt, magyar tehén tenyésztésre, dbja 110-120 frt, levágásra, dbja 80-100 frt, magyar üsző 3 éves, dbja 70-80 frt, 4 éves dbja 80-90 frt, bivaly-ökör, párja 340-360 frt, bivaly-tehén dbja 130-140 frt, bivaly-üvendék dbja 90-110 frt. A vásáron általában jó kereslet mellett szilárd árak voltak. Igás-ló könnyebb, párja 140-160 frt, nehezebb, párja 180-200 frt, kocsi-ló, párja 300-320 frt, parasztló párja 100-120 frt. Juh felhajtattott 2800 db, sovány úri fiatal, párja 10-12 frt, öreg párja 14-16 frt, bárány párja 8-10 frt. A kereslet csökkenőben volt. Sertés felhajtattott 600 db. Nevelő kocza malaczostól, dbja 25-35 frt, malacz nélkül, dbja 20-25 frt, 1 éves süldő párja 15-30 frt, 2 éves, párja 20-40 frt.

ÖSZRE!
magas százaléku

Thomas-salakot,
mint leghathatósabb és legolcsóbb foszfortrágyát
csakis gyárunk szállít, ép úgy a többi műtrágya-
nemeket is a legolcsóbb árak mellett

SÁTORI MIKSA és MÓR
műtrágya-gyára
Budapest, IX., Dandár-utca 25. szám.

925. 1892. szám.

Árverési hirdetmény.

A sellyei m. kir. klp. ker. főtisztviség f. évi 2363-ik számú rendelete folytán közhírré tétetik, hogy a moskóczi majorsághoz tartozó Aloskeér és Andrásfalu községek határában fekvő m. kir. közalapítványi 161^{255/1200} hold kiterjedésű földbirtok f. évi szeptember hó 5-én d. e. 10 órakor a znió-váraljai m. kir. közalapítványi erdőgondnokság hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött szóbeli nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek f. évi október hó 1-étől 1904. évi szeptember hó 31-ig bérbe fog adatni.

A szabályszerűen 50 kros bélyeggel ellátott zárt írásbeli ajánlatokhoz az ígért összeg 10%-a értékpapiros vagy készpénzben melléklendő.

A szóbeli árverezők bánatpénzül 62 frt o. é. bánatpénzt vagy ez összegnek megfelelő értékpapirt tartoznak az árverés előtt a zniói kir. klp. erdőmester kezeihez lefizetni.

A letett bánatpénz az árverés után a legtöbbet ígérőtől visszatartatik, a többi árverezőnek pedig vissza fog adatni.

Az árverési illetőleg szerződési feltételek a zniói kir. klp. gondnoksági irodában a hivatalos órák tartama alatt betekintethetők.

Znió-Váralja, 1892. évi július hó 28-án.

M. kir. közalapítványi erdőgondnokság.

Gazdaságoknak

ajánlunk a közelgő cséplési évadhoz locomobilfűtésre kitűnően alkalmas

királdi akna és darabos szenet

a legjutányosabb árban minden állomásra szállítva
Megrendelések intézendők a

Magyar általános kőszénbánya részvény-társulathoz
Budapest, V., bálvány-utca 8.

Szabadalmat

új találmányokra kieszközől és értékesít mezőgazdasági, ipari- és háztartási-
gépeket legújabb szerkezettel és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett, ajánl

BERGL SÁNDOR szabadalmi és mérnöki irodája

Budapest, VI. Andrassy-út 30. szám.

Szerkeszti és kiadja a

MAGYAR SZABADALMI KÖZLÖNY

találmányokat ismertető képes szaklapot.

Közi az összes engedélyezett, meghosszabbított és átruházott (eladott) szabadal-
makat, szabadalom-bejelentéseket és a magyar iparost és mezőgazdát érdeklő
iparszaki újdonságokat.

Előfizetési ár: egész évre 8 forint, félévre 4 forint, negyedévre 2 forint.

Ezen iroda a nagym. kereskedelemügyi magyar királyi miniszter által elismerve
a hivatalos szabadalmi katalógus kiadásával lett megbízva, melyet e lap elő-
fizetői ingyen kapnak meg.

F. Zimmermann & Co.

Halle (Saale), Poroszország.

Speciális gyár sorvetőgép, cukorrépa-gazdaságnak
szánt gépek és készülékek előállítására czéljából.

Legújabb nagy sikerei:

1890. A bécsi nagy mezőgazdasági és erdészeti ki-
állítás alkalmával: **Első díj:** cs. kir. földműve-
lési miniszterium nagy arany államérme.

1890. Nagy gazdasági kiállítás, Kolozsvár: **Első
díj:** nagy ezüstérem.

1891. Nepünnepegyháza egybekötött nagy gazdasági
kiállítás, Lincz (Duna): **Első díj:** nagy aranyérem.

1891. Országos jubileum-kiállítás, Prága: **Első díj:** nagy ezüstérem.

1891. A román kir. miniszterium részéről rendezett sorvetőgépek nagy versenye,
Herestren, Bukarest mellett: **Első díj:** nagy aranyérem.

Szabad. általános hegyi sorvetőgép „SUPERIOR”

kitűnően bevált hegyes és síkos vidéken.

Régóta kipróbált kanál- és meritőkerék sorvetőgép, szab. általános vágógép, leg-
újabb kipróbált trágyaszóró, Amtmann-Hencke szabadalma, trágyamalom és minden-
féle másnemű gazdasági gép legújabb szerkezettel.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Ausztria-Magyarország és Felső-Szilézia általános
képviselője: **F. J. SCHÖBER, Troppau (Osztrák-Szilézia)** czég.

Magy. kir. államvasutak.

Dunajobbparti vonalak üzletvezetősége.

20566. szám.

HIRDETMEYNY.

Folyó évi július hó 15-én a dunántúli h. é. vasutak Zala-Egerszeg és Bakk
állomása közt lévő 21. számú őrháznál létesített **Boczföld** feltételes megállóhely
az utazóközönség használatára megnyitottat s ezen naptól kezdve a 3211., 3214.,
3215. és 3216. sz. vegyesvonatok utasok le- vagy felszállása esetén nevezett helyen
meg fognak állani.

A menetrendi adatok a feltételes megállóhelyekről kiadott hirdetményben
bentfoglaltatnak.

Ezen megállóhelyről Csáktornya felé utazók, vagy ezen irányból érkezők
Bakk állomástól, illetőleg Bakk állomásig; Boba felé utazók, vagy ezen irányból
érkezők Zala-Egerszegtől, illetőleg Zala-Egerszegig esedékes menetdíjakat tartoznak
fizetni. Boczföldről Bakkra és Zala-Egerszegre vagy viszont történő utazásoknál
első szomszédos forgalmu menetjegy fizetendő.

Budapest, 1892. július hóban.

Az üzletvezetőség.

Csász. kir. szabad. legújabb találmányu kárpitóztott

ágybetéteim.

mely felülmúl minden eddigi gyártmányt semmi más
nem szükségeltetik az ágyhoz, mint lepedő a beteri-
téshez. — Ezen czélszerű találmányomat ajánlom a
n. é. közönségnek előforduló szükségletnél; megtekin-
thetők a városi iparcsernáokban és gyári telepeken,
hol mérték szerinti megrendelések is elfogadhatnak.
Kórházak szállodatulajdonosok és másnemű intézetek
nagyobb megrendelésnél árkedvezményben része-
sülnek. Tisztelettel

VIG PÁL Budapest, Rózsa-utca 52.

Homokszőlők te- lepítése.

Irtá

Rácz Sándor.

Ára 1 forint 50 kr.

Or. és k. kiz. szab. **Carbolineum Avenarius**

„Egyedüli eredeti gyártmány.”

A legzélszerűbb és legolcsóbb fertőtlenítő máz-szer, minden fatárgy és gazdasági épület részére, továbbá a legjobb védszer rothadás, gombaképződés és belső korhadás ellen. A fának szép dióbarna színt kölcsönöz. A mázolás minden munkás végezhető, 5 kilós postacsomagot 1.00 bérméretre. Kérjük minden utánzatra szorgosan figyelni, rendelményeknél pedig keressék mindig a cs. és k. kiz. szabadalmazott és védjegyünkkel ellátott eredeti gyártmányunkat.

Cs. és kir. kiz. szab. ANTISEPTIKUM SCHRANZHOFER-től

Egyedüli szagtalan és legolcsóbb fertőtlenítő védszer állati ragályos járvány ellen, valamint az

IZOMERŐSÍTŐ SCHRANZHOFER-től.

Elismert legjobb mosdóviz lovak részére. Ajánljuk továbbá **CREOLINUNKAT** stb. — Argyezékek, bizonyítványok, használati utasítások stb. ingyen és bérméretre.

AVENARIUS és SCHRANZHOFER
carbolineum-gyár
Budapest, VII., Csömöri-út 18.

Arany- és ezüst-éremmel kitüntetve.

Fröhlich Heinrich
szarvasagancs-kereskedő és állatfej-készítő.

Bécs, XVI. ker., Burggasse 34.

Különlegességek agancs-butórok és minden kigondolható vadászszoba-berendezési tárgyokban, minden faj agancsok- és szarvakból. Minden faj állatfejek, kőgyurmából, üvegszemekkel, egész természetesen kivitelben. — Átvállalása minden e szakmába vágó munkáknak. Vétel és eladása szarvas-zerge-agancsoknak. — Javitások azonnal teljesítetnek.

Tíz darab szarvas-agancs 6-8 aggal, a valódi kagylónál szép, barna, jól gyöngyözött és teljesen érett, mindössze 20-25 frt.

Argyezékek ingyen.

Telivér fedező-mének

(haszonbérbe adatkak 1893-dik évi tavaszra).

Waisenknabe (ap. Buccaneer a. Sweet-Katie, ennek apja Stockwell stb.) Ez apaló csikái mind szép, correct alkotású erős csikók; telivér anyák után mint versenylovak legnagyobb részt jó formát mutatnak, többek között, u. m. Stronzian, Lehetetlen, Excelsior II., Himmelblau, Sybarit, Pity the Blind, Atyafi, sőt unokái is, mint Aspirant, Puppenfee stb.

Orwell, tv. mén, ell. 1887-ben, ap. Bend'Or a Lizzie Agnes, ennek apja Macaroni stb. A Westminsteri hg nevelése, 3 éves korában 3-dik volt az angol Derbyben s ezenkívül is több nagy versenyt nyert. Az idén a kisbéri ménesben fedezett.

Mind a két mén a kilenczes bizottsmány tulajdona s haszonbérbe adatkak az 1893-dik évi tavaszra oly magyar tenyésztőknek, kik saját és a környékbeli telivér és magas telivér kanczák fedeztetésére akarják használni.

A bérletbe venni szándékozók ajánlataikat írásban a kilenczes bizottsmány titkárához (Sárkány Ján, Fer. Budapest nemzeti Casino) f. évi szeptember 15-ig küldjék be.

Az ajánlatban kiteendő, hogy a bérbe venni szándékozó 1. hány telivér és félvér kanczát akar fedeztetni (a legmagasb szám Waisenknabenél 24, Orwellnél 30). — 2. Hogy a mén f. é. október 20-án átveszi s a jövő évi október 20-ig gondos ápolás, etetés és kezelés alatt tartja. 3. Megnevezi a legmagasb árt. mit egyik vagy másik mén bérletéért íger; a bérösszeget legkésőbb a fedezési év június 1-ig befizeti.

Az ajánlatok megvizsgálása után a «kilenczes bizottsmány» a legzélszerűbbnek talált ajánlatot fogadja el, miről az illető értesítettni fog.

Budapest, 1892. július 15.

Megbizásból **Sárkány** titkár.

Heilinger János és társa
műtrágyagyárosok
BÉCS, Zwischenbrücken és Oderberg
(Osztrák-Szilézia).

Fiókküzet: **BUDAPEST.**

Ajánlják a legjobb koncentrált **műtrágyáikat**, u. m.: guanó, spódium- és csontszuperfoszfát, kénsavas ammoniák és káli, chilisalétrom, Thomas-salak, kalcit, csontliszt és Perugano stb. a legutányosabb árak mellett.

Leveleket és megrendeléseket a központi irodához. **Bécs, Neubau, Lindengasse 2.** kérjük intézni. Magyar levelezés.

Valódi pinczgau-, simmenthali-, berni-, algau-, innthali tehenet, borjut és bikát, valamint eredeti pinczgau ménlovat szállít mérsékelt áron

Haberfellner Károly
Trieszt mellett
Altenmarktban (Alsó-Ausztria)

Gazdaközönség figyelmébe!

Vízmentes takaróponyvak, kazal- és gabona-ponyvak, gabonaszákok, gépolaj, fedéllemez, nedvesség elszigetelő lemez legjutányosabb árak mellett ajánl

SCHOTTOLA ERNŐ
BUDAPEST
Andrássy-ut (Fonciére palota).

Magyar kir. államvasutak. 77171/C.H. szám.

Hirdetmény.
(Belga-osztrák-magyar vasuti kötelék.)

F. é. július 1-től további intézkedésig a fenti kötelék 1887. évi július 1-től érvényes II. rész, 2. füzetében foglalt osztályárak és kivételes díjszabások tételéhez az «A» rövidítési táblázat alatti rövidítési összegek hozzáadandók, továbbá a II. rész, 2. füzetéhez kiadott III. és IV. pótlékban foglalt díjtételekhez a «C» árfolyam alatti árkelet-pótlékok számítandók hozzá.

Budapest, 1892. július hóban.

A magy. kir. államvasutak a köteléki vasutak nevében is.
(Utánnomát nem díjaztatik.)

Adria magyar királyi tengeri hajózási részvény-társaság.
1892. augusztus havában az alant felsorolt elsőosztályú gőzösök (vagy póthajók) fognak az alant megjelölt irányokban közlekedni, ha csak rossz időjárás vagy előre nem látható körülmények a meneteket meg nem akadályoznák:

Honnan	Hová	Gőzös neve	1892. aug.
Fiume	New-York	„Elysia”	1-10
-	London	„Saitana”	1-10
-	Hull, Newcastle o. T.	„Palermo”	1-10
-	Bari, Messina, Catania, Malta, Tunis	„Carola”	10
-	Rouen	„Tibor”	5-15
-	Liverpool	„Aleppo”	5-15
-	Liverpool	„Alsatia”	10-20
-	Bordeaux	„Tisza”	15-25
-	Barcelona *)	„Jókai”	25
-	Algier, Glasgow	„Bassano”	21-31
-	Hull, Newcastle o. T.	„Sparta”	5-15
-	Rotterdam, Hamburg	„Baross”	21-31
-	Tanger, Pernambuco, Balna, Rio de Janeiro	„Adria”	Szept. 1
Glasgow	-	-	10-20
Bordeaux	-	„Matlekovits”	10-20
Newcastle	-	„Buda”	10-20
Liverpool	-	„Morocco”	10-20
Hamburg, Antwerpen	-	„Venezia”	10-20
Tunis, Malta, Catania, Messina, Bari	-	„Carola”	21
Oportó	-	„Széchenyi”	15-25
Rio de Janeiro, Santos	-	„Zichy”	21-31
London	-	„Narva”	21-31
Liverpool	-	„Saragossa”	21-31
Hull, Newcastle o. T.	-	„Mourino”	21-31
Leith	-	„Matlekovits”	21-31

*) A gőzös Barcelonán kívül még egy másik spanyol kikötőt fog érinteni a Földközi tengerben esetleg Cadescot.

A már életbeléptetett vagy még alkalmazandó vesztegzári intézkedések követekeztében történhető járat-elmaradásért, vagy a fentemlített gőzösök későbbi indulásáért a társaság felelősséget nem vállal. — Bővebb felvilágosítással szolgál a Vezérigénység: Hoffmann S. és V. Budapesten, Ferencz József-ter 6. sz.

BÉRLET.

Zágrábmegyében, városhoz és vasúthoz alig félóránnyira, egy körülbelül 14000-akat, holdas uradalom haszonbérbe adó. Az uradalomnak mintegy 2/3-ad része legelő és kaszáló, nagy marhatenyésztésű, tehénésztekkel. Évente 7-8 ezer forint haszon a paraszok által fizetett fűbér után.

A legelők és kaszálók időszaki áradásoknak vannak kitéve. Egy 1000 holdas birtokrész (fele szántó, fele rét, legelő) haszonbérbe adva 4000 forintért. Saját régiében jó buza-termő földek vannak. A 3000-3500 holdnyi 17-30 éves állományu erdőség évente mintegy 800-1000 öl tűzifa előállítására alkalmas. Irások folyamában; még 7-800 hold nagyságú kitűnő talajú erdő irtható.

Uri lakóház, árnyas kert, gyümölcsösök, vadászat: őz, nyul, fűz, vadkacsa, stb. Nagy halászat, gazdasági épületek fölös számmal. Fundus instructus, mely átveendő.

Évi haszonbér kat. holdanként átlag három forint. Haszonbérbe venni szándékozók felvilágosítást nyernek: dr. báró Braunecker Lamoral ügyvéd urtól, lakik: Budapesten, Üllői-ut 24. szám.

Vizitárs

Az öntözés máris igen örvényes, egy oly patak dakra terjedő, hogy az összes az ujabban j maradt.

Kiterjedt Séd, a Percz Nyitra mentén.

Országos sek csak akk eszközökre ak maguk a vizit vállalkozni.

A legkönn e téren az vol vizitársulatok süket az öntöz

Társulatai retes, árment patak vízfolyás ez utóbbiak az nyekben áttér vízfolyásokon s

séggel és legke s igen gyakr gálhat mind

Meg akart latokról, melye öntözést is fel

E téren a Nádores-atorna öntözőfőlkja m öntözések nem inkább a vadó nyiben tisztán a viz a csatorn formán minden elosztva. A Ma lehetővé tételere öntözőcsatornát zépen húzódo c veszprémmegyé már évek óta öntözések ügye mert a részlete kosok még mi

A többi v ennyire sem ha sultatoknál igen és munkalatok

A beregme építi ki a Ve Beregszász vár de a mely egye ezer holdnyi t áldásaiban rész

A Bársony mely vizet a H alapszabályait öntözésre is ig

Az aradme társulatnál has a tárgyalások e tőleg eredmény

A békésm első sorban Gy sokat van hiva folyó évben vé kálatokat, mely majd a csatorn részét az öntöz

A Rábasza malomarkot ol hogy abba ma méter viz foly hold öntözése Ezekben t

TALAJJAVITÁS ÉS VIZSZABÁLYOZÁS.

Rovatvezető: KVASSAY JENŐ.

Vizitársulataink és az öntözések.

Az öntözések terén az egyes birtokosoknál máris igen örvendetes haladás észlelhető; nem egy oly patak van, melynek mentén száz holdakra terjedő öntözések lettek végrehajtva, úgy, hogy az összes kis víz már le van foglalva és az ujabban jelentkezőknek csakis a felesleg maradt.

Kiterjedtebb öntözések vannak a Dudvág, Séd, a Percz, a Galga, az Eger, a Zsitva és Nyitra mentén.

Országos fontosságra azonban az öntözések csak akkor fognak emelkedni, ha annak eszközésére akár külön öntöző-társulatok, akár maguk a vizitársulatok fognak alakulni, illetőleg vállalkozni.

A legkönnyebb és legegészségesebb haladás e téren az volna, ha maguk a ma már fennálló vizitársulatok terjesztenék ki egyuttal működésüket az öntözésekre is.

Társulataink legnagyobb része, mint ismeretes, ármentesítésre, belviz levezetésre, vagy patak vízfolyás szabályozására alakult. Különösen ez utóbbiak azok, melyek az öntözésre legkönnyebben áttérhetnének, mert a patakokon kisebb vízfolyásokon az öntözések a legkevesebb költséggel és legkevesebb nehézséggel rendezhetők be és igen gyakran ugyanazon arokhálozat szolgálhat mind a két cél elérésére.

Meg akarunk itt emlékezni azokról a társulatokról, melyek feladataik közé eddigelé már az öntözést is felvették.

E téren az elsőség illeti meg a fehérmegyei Nádorcsatorna társulatot, melynek egy külön öntözőhálója működik már évtizedek óta. Ezen öntözések nem állanak a kor színvonalán és inkább a vadöntözések sorába tartoznak, a mennyiben tisztán egyes zugokkal, zsilipekkel lesz a víz a csatornából a területre kiszorítva és jóformán minden arokhálozat nélkül a területen elosztva. A Maros szabályozótársulat az öntözés lehetővé tételére a völgynek mindkét oldalán egy-egy öntözőcsatornát épített, míg a lecsapolásra a közepén húzódó csatornázott meder szolgál. Az u. n. veszprémmegyei és vas megyei öntöző-csatornák már évek óta készen vannak, mindazáltal az öntözések ügye nem akar kellőleg előre haladni, mert a részletes berendezéseket az egyes birtokosok még mindig késlekednek végrehajtani.

A többi vizitársulatok az öntözés terén még ennire sem haladtak; mindazonáltal egyes társulatoknál igen figyelemre méltó kezdeményezések és munkálatok történtek erre nézve is.

A beregmezei Tiszaszabályzó-társulat most építi ki a Verke csatornát, mely első sorban Beregszász városát van hivatva elővízzel ellátni, de a mely egyuttal a Borzából vett vízzel több ezer holdnyi területet lesz hivatva az öntözés áldásaiban részesíteni.

A Bársonyos malomcsatorna-társulat (Abauj), mely vizét a Hernádból veszi, most alakította át alapszabályait oly irányban, hogy a tagok a vizet öntözésre is igénybe vehessék.

Az aradmezei Józsefnádor malomcsatorna-társulatnál hasonló irányban már évek óta folynak a tárgyalások az érdekeltek között és remélhetőleg eredményre is fognak vezetni.

A békésmegyei élővizesatorna-társulat, mely első sorban Gyula, Békés-Csaba és Békés városokat van hivatva a szükséges vízzel ellátni, a folyó évben végeztet nagyobb tisztogatási munkálatokat, melynek következtében több vizet lehet majd a csatornába beleereszteni és annak egy részét az öntözésre is felhasználni.

A Rábaszabályzó-társulat a Kis-Rába nevű malomárkot olyképpen szándékozik átalakítani, hogy abba másodpercenként legkevesebb 8 köbméter víz folyhasson le és így mintegy 8-10,000 hold öntözése legyen biztosítható.

Ezekben foglalhatók egybe azok a tények és

kezdeményezések, melyek az öntözés érdekében az egyes vizitársulatoknál történtek.

Mindenesetre igen kevés ahhoz képest, a mi e téren tenni kellene és lehetne, azonban a gazdasági haladás sehol sem oly gyors, oly messze ható, hogy már e keveset is kellőleg ne méltányoljuk.

Mindenesetre érdekes jelenség, hogy míg a gazdák már általánosságban kezdik átlátni és átérzeni a trágyázás fontosságát a szántóföldeken, addig a rétekre nézve ugyanezt ma még jóformán feleslegesnek tartják, vagy legalább nem iparkodnak oda, hogy réteik rendes trágyázását is az evi gazdasági teendőkhöz belesorozzák. Mihelyt a téma fölött komolyan kezdenek gondolkodni, lehetetlen, hogy reá ne jöjjenek, hogy erre nézve az öntözés a legelőcsőbb és legalkalmasabb mód ott mindenütt, hol jó, iszapos víz áll rendelkezésünkre.

Angliában, Belgiumban, Észak-Franciaországban és Észak-Németországban nem a szárazság ellen öntöznek, hanem azért gyakoroljuk a késő őszi és kora tavaszi eárasztásokat, hogy rétejükhöz megadjuk a kelő trágyamennyiséget.

Igen egyszerű természeti igazságon alapul ezen gyakorlat és mégis oly lassan és oly nehezen talál proselytáira a gazdák között, míg a gépek és sok egyéb gazdasági haladás hasznát és előnyeit sokkal könnyebben és általánosabban hajlandók elfogadni és egyuttal alkalmazni.

A teljes vizgazdalkodás valamikor átalakítólag fog hatni a magyar mezőgazdaságra, ma azonban mindennek még csak csirait konstatahatjuk és igen kevesen vannak, kik a fejlődő gyöngye növényeszállból egykor oly hatalmas és terebélyes fának fejlődését várják, mely egész környezetére domináló hatással leend.

Idői rizstermelésünk.

Ismeretes olvasóink előtt, hogy a múlt században Temes- és Torontálmegyékben Olaszországból betelepített családok útján tekintélyes kiterjedésű rizstermelés üzemelt, a mely azonban lassanként mindinkább szűkebb és szűkebb, alig 50-60 holdra redukálódott Topolyán a Timary család birtokán. Legújabb időben ezen birtok gróf Karácsonyi Jenő tulajdonába ment át; ennek következtében az ottani rizstermelés is megszünt egy-két évre és csak most lett újból életre ébresztve.

Sokkal jelentékenyebb és ugyszólván ez idő szerint egyedüli tekintetbe vehető telepét képezi a hazai rizstermelésnek Bácsmezei alsó részében a Ferencz-csatorna sztapár-ujvidéki mellékága mellett berendezett területek. A kincstár tulajdonát képező pusztá pékleri birtolton Birnbaum és Beimel kereskedő czég 400 kat. holdat meghaladó területet rendeztek be rizstermelésre, melyből az idő szerint 330 kat. hold van bevetve. A telepen még sohasem állott ily szépen a rizs és az egész berendezés még sohasem felelt meg annyira a technikai követelményeknek mint ez idő szerint, a mikor csakugyan betölti ama hivatását, hogy buzdító például szolgáljon arra nézve, hogy gazdaságunk ott okulást és buzdítást találjon.

Mindazon gazdasági jogi és technikai nehézségek, melyek a pusztá-pékleri telepet eddigelé az öntözés gyakorlatában ávadalyozták, le vannak küzdve és a kitartásnak gyümölcsei bárki előtt is kézzelfoghatólag jelentkeznek, a ki ezen rizsföldeket megszemléli.

A pékleri telep azonban nemcsak leküzdötte az eléje gördülő nehézségeket, hanem egyuttal igen nevezetes kísérleteket folytat a rizstermelés fejlesztése érdekében.

Nevezetesen évenként különféle rizsfajokkal tesz próbát, hogy ilymódon a legjobb fajtára tessen szert. Az idén kísérletkepen egy táblát sorvető-géppel vetett be, a mi oly szépen sikerült, hogy a jövőre ezt általánossá fogják tenni, ugyanis eddigelé a rizst nagyjából kézzel szórva

vetették a vízzel borított táblákra, nagy jelentőségű tehát, hogy teljesen bevált az a gondolat nálunk is, hogy nem volna-e czélszerűbb a rizst úgy mint a gabonát géppel vinni be a talajba és csak azután bocsátani reá a vizet. A minnek még az a rendkívüli előnye is megvolna, hogy egyrészt a tavaszi szelek a fiatal rizszájakat nem tépik ki és nem hordják össze valamelyik sarkába a tablanak, másrészt, hogy a sorok között a gyomlálás könnyebb és kevés palánta taposattik el.

A további nagy jelentőségű újítás a rizs aratása körül az lenne, ha beválna a szárító kemenczék alkalmazása, milyent a telepen most építenek és az őszszel már használatba vesznek.

Tudvalevő dolog ugyanis, hogy a rizs nagyon meleg éghajlatot kíván, de mindamellett is a magot körülvevő burok, tokház igen lassan szárad és emiatt kivált nedves őszi időjárás alkalmával a rizsnek a szerükön, a szabadban való szárítása egyrészt sok munkával, másrészt sok rizkóval jár, mert az egész termés megdohosodhatik.

Ha tehát a szárító-kemenczék, illetőleg szárító-dobok beválnak, ezzel igen nagy gondtól és munkától szabadulna meg a rizstermelő gazda.

Az olasz czég, mely ezen exsiccátort jelenleg Péklán felállítja, odahaza már hat ily szerkezetet épített a bizonylatok szerint teljesen megfelelő sikerrel.

Nagy szükség lesz az ily szárítóra épen az idén Péklán, mert ily nagy terület még nem volt egyszer sem bevetve, mint az idén. A rizs egészben véve gyönyörűen áll, úgy, hogy ha csak ezután valami közbe nem jön, kitünő aratásra van kilátás.

A Birnbaum és Beimel czég rizstelepet csak a sztapár-ujvidéki csatorna választja el Krieger György 220 holdas telepétől, melyet múlt év őszén vasarolt meg és máris 100 kat. hold van beöle berendezve és bevetve; jövő évben már a másik száz hold is teremni fog. Tekintve, hogy a rizs kaka és gyepörésbe egyszeri szántással lett elvetve, az eredmény meglepőnek mondható. A berendezés nagyon mintaszerű; a csurgulek viz a minimúra van redukálva. Kiváló figyelmet érdemelnek azon kísérletek, melyeket ezen telep a czéltől vevett, hogy az üres földeket később palántákkal ültesse ki, a palánták legnagyobb részét szepen megfogamzottak, sőt a korábban ültetettek már meg is bokrosodtak.

A gróf Chottek-féle futaki uradalomnak az idén 26 kat. holdnyi területe van rizszel bevetve, melynek egy részén a vetés igen szépen áll, más részén azonban kissé gyengébb. Ugyanezen uradalom a jövő évben újabb 40 holdat fog berendezni, miután a Ferencz-csatorna társulattal a víz díja iránt már egyezsége jutott, a mennyiben minden kat. hold rizsföld után évenként 15 $\frac{1}{2}$ frtot fog a társaságnak fizetni.

Igy tehát magában alsó Bácskában ez idő szerint 460 kat. hold van rizszel bevetve, melynek termése a kis-sztapári rizshántól malomban lesz feldolgozva. Ha a kész arut kat. holdanként igen alacsonyra csak 10 métermázsára becsüljük, szinten ezen területről 4600 métermázsra kerül a piacra melynek értéke meghaladja a 90,000 forintot.

Csanádmegyében a nagyaki határban Tomka Emínek 70 holdnyi területe van rizstermelésre berendezve és bevetve a jelen évben nagyjából székesszerű talajon.

Mindezen telepek termésének eredményét annak idején közölni fogjuk.

Mindez arra mutat, hogy a rizstermelés igen szépen megindult az utóbbi két-három évben és ha ehhez hozzávesszük, hogy a sztapár-ujvidéki csatorna mentén még több mint 1000 holdat kitevő kincstári terület lett eladva azzal a kötelezettséggel, hogy az illetők rizstermelést fognak berendezni és hogy a Béga csatorna mellett nagy

kiterjedésű területek hasonló feltételek mellett fognak a kincstar által áruba bocsáttatni, állítjuk, hogy nincsen messze az idő, midőn a rizstermelésről nem mint kísérletről, de mint bevált jelentékeny művelési ágról beszélhetünk. A mi annál kívánatosabb, mert a magyar rizs éppen úgy mint a magyar buza minőségre vetekedik a legjobb külföldi terményekkel.

Gróf Károlyi Mihály kisasszonytéri öntözése.

Borsod-, Heves-, Gömör-, Zólyom-, Nógrád- és Pestmegye felső részében, vagyis a III. kerületi m. kir. kulturmérnöki hivatal működési terén eddigelé 4200 kat. hold réterület van öntözésre berendezve és újabb 1300 kat. hold terület van berendezés alatt. Ezen számok kézzelfoghatólag bizonyítják, hogy az ország azon területén is, hol kevés vízfolyás bír állandó és bő vízmennyiséggel, gazdaközönségünk a rendelkezésre álló víznek értéket és annak a czelszerűen létesített rejtőztési berendezések segítségével való felhasználásának előnyeit teljesen felismerte. Legutóbb gr. Károlyi Mihály a kaal-kápolnai uradalom tulajdonosának 289 kat. hold kiterjedésű réterületén fejeztetett be egy öntözési berendezés a Tarna folyó mentén. A Tarna vize ugy mennyiség, mint minőség tekintetében az öntözés czéljaira teljesen kielégítő, úgy, hogy az esetben, ha a Tarnán még jelenleg létező egyetlen malom, melynek megszüntetését a malomtulajdonosok máris elhatározták, tényleg eltávolíttatni fog és így a víz hétköznapi felszabádon, még jelentékeny kiterjedésű területek lesznek öntözésre berendezhetőek; ezen szempontot tekintve a gróf Károlyi kisasszonytéri öntözése ezen vidéken, mint uttörő tekinthető.

Maga a berendezés a csörgedeztetés elvére van fektetve és csakis az öntöző-árkoknak czelszerű elrendezése okozott némi nehézségeket a terület hullamos felszínét követve. Miután továbbá a Tarna nagy víz alkalmával medrét elhagyva vonul végig az árterén, nehogy a töltésbe vezetett öntözőárkok töltései az árvíz által elsöpörtessenek, vagy árvíz bevonulása alkalmával ezen töltések ellenállása következtében másoknak kár okoztassék az árterén az öntözővíz egy föld alatti sifon segítségével vezetettik keresztül.

A réterület a berendezés előtt laposabb részeiben jó minőségű és kellő mennyiségű szénatermést adott, azonban a dombosabb részeken a szénatermés ugy minőség, mint mennyiség tekintetében sok kívánni valót hagyott maga után, sarju pedig a réten csak oly esztendőekben volt számbavehető, midőn más terményekben már a sok esőzés következtében jelentékeny kár okoztatott. Ha tehát megfelelő trágyázás mellett a réterületnek az öntöző-csatornák segítségével a kellő nedvesség megadatik, úgy a rét egész terjedelmében egyenlő minőségű és mennyiségű széna és ugyancsak bizonyosra vehető sarju mennyisége és minősége által azon 17 forint befektetés, melybe a berendezés holdankint került rövid pár esztendő alatt kamatosan meg fog térülni. Magától értetődik, hogy ezen czél elérése szempontjából első rangu fontossággal bír a berendezés folytonos gondozása, ez azonban a gróf Károlyi uradalom előkelő tisztjeinek kezelése alatt biztosra vehető. *Kolosváry Ödön.*

Az ecsedi láp lecsapolása.

Magyarország híres mocsarai rövid idő múlva már csak a történetét lesznek.

A Berettyó-Sárret, a S-bes-Körös Sárretje, Torontál-, Temes és Bacsmegyék híres mocsarai mind eltűntek, a Dunántul ki lettek száritva a Balatont környező mocsarak és számos mocsaras, tőzeges völgy, most fejeztettek be a munkálatok a Blatta- és szennai medenczékben, a Szernye-mocsár hasonlólag már megszüntnek mondható, mert a csatornák legnagyobb része elkészült. Az ecsedi láp ma az egyetlen mocsár, mely nagyobb részében még ősi állapotában áll fenn. Azonban ennek is útott utolsó óraja. Legálább is századosnak mondható a törekvés, hogy

azon óriási, mintegy 80.000 holdra menő és kitűnő talaju terület, mely az ecsedi láp neve alatt ismeretes, megnyeressék a földművelésnek; azonban a tervezők mindig igen sokat akartak markolni, a teljes vadont egyszerre akarták a legmagasabb kulturális igényeknek megfelelő művelési térére átvarázsolni, a mi azonban tetemes költségeket igényelt volna és ezen törött meg az eszme keresztülvitele.

Csakis az utóbbi időben jött reá ugy az érdekeltég, mint a kormány, hogy nem szükséges mindent egyszerre végrehajtani, hanem sokkal előnyösebb a fokozatos haladás terére lépni és az elért eredmények és sikerek bizton alapján haladni tovább. Az érdekeltég kezdettől fogva irtóztott a nagyobb befektetésektől, melyekbe a láp lecsapolása, a Kraszna szabályozása és a Szamos töltések közé fogása került volna. A volt közmunka- és közlekedésügyi miniszterium azonban mindezt erőszakolta, a mennyiben vagy tökéletest, vagy semmit sem kívánt végezni.

A Tisza szabályozásának folytatására készült tervezetek szigorú elbírálása alkalmából azonban kitűnt, hogy addig a Tisza felső folyásán és annak felsőbb mellékfolyóin, nevezetesen a Szamoson meg nem engedhető nagyobb ármentesítő munkálatok végrehajtása, míg az alsóbb szakaszokon a tervezett munkálatok legalább is befejezésükhöz nem közelednek.

Ily módon az országos és helyi érdek találkozott és nincsen többé semmi nehézsége annak, hogy az ecsedi láp területén is végrehajtsanak mindazon munkálatok, melyek czélja a mocsarat lecsapolni, annak állandó víz alatt maradását megszüntetni.

Időközben történt, hogy az érdekeltég a lápon végigvonuló főlecsapoló csatornát habár igen hiányosan, kitisztíttatta, ezen felmunkának máris megvoltak a maga eredményei, mert a csatorna menten fekvő magasabb területeket be lehetett vetni tengerivel, mely rendkívüli terméseket adott. Ez buzdítja az érdekeltéget, hogy egy lépessel tovább menjen és a lecsapoló csatornát a megfelelő méretekben ássa ki. Ezen munkálatok aránylag kevésbé fognak kerülni és általuk elértek, mint egyik birtokos kifejezte, hogy a mocsárból legelő, a legelőből rét és a rétből szántóföld lesz, a mi egyelőre az ottani viszonyok és körülmények között teljesen kielégítő.

Természetesen ezáltal csak az állandó mocsárjelleg fog megszűnni, a Kraszna és Szamos előtésének azonban a vidék továbbra is kiteve marad; midőn már ezen állapotnak gyümölcseit kellőleg kihasználta az érdekeltég, akkor következik a Kraszna szabályozása s az egészet be fogja telőzni a Szamos töltések közé fogása. Mindaz azonban a mi fokozatosan történni fog, teljesen beleillik a végleges szabályozás keretébe, úgy, hogy semmi fölösleges munka, költsékes nem történik.

Ez a sorrend ugy az országos, mint a helyi érdeket annál inkább kielégíti, mert, hogy a Szamos mellett a végleges töltéseket fel lehessen építeni, előbb ott az államnak végre kell hajtania a *mederszabályozást*, mert különben a töltésekbe igen sok fölösleges költség fektetettnek be és az eredmény még sem volna egészen biztos, mert a mostani rendetlen mederben a jégtorlódások napirenden vannak és ezeken gyökeresen segíteni csak mederszabályozással és nem töltések közé fogással lehet.

Az ecsedi láp és Szamos balpartja még az 1888. év folyamán vizitarsulattá alakult, azonban alapszabályai jóvá nem lettek hagyva épen azon kontroversia következtében, mely a munkálatok mérvére és sorrendjére nézve az érdekeltég és az akkori miniszterium felfogása között fennállott. A jelenlegi földművelési miniszter legutóbb maga vette fel az elejtett fonalat és felhívta az érdekeltéget, hogy újból szervezkedjék, a mi remélhetőleg augusztus vagy szeptember hó folyamán meg is fog történni; sőt kilátás van reá, hogy ez év őszén meg a munkálatok is megindulnak.

Es ezzel meg fog szünni az utolsó nagy mocsár, mely ma még nemcsak a térkepeken,

hanem a valóságban is létezik. A talaj, melyet ezáltal a magyar mezőgazdaság meghódít, kitűnő minőségű, úgy, hogy valóságos kincsbányája lesz az ottani birtokosságnak, melynek annál nagyobb szüksége van ily hatalmas segítségre, mert a vizekkel való folytonos harcban anyagiilag jóformán már kimerült.

A Szigetköz társulattá alakítása.

A Szigetköz a nagy Duna és a mosoni Dunaág között fekszik és mintegy 50.000 holdnyi területet foglal el, nem ritkán Kis-Csallóköznek is hívják, a mennyiben a Nagy-Csallóköznek éppen átellenében van.

Ezen területen az érdekeltég már régi időktől fogva emeltek töltéseket az árvizek kiöntései ellen, azonban ezek sem elég magasak, sem elég erősek nem voltak, hogy a vizek nyomásának ellenállhassanak. A Szigetköz maga Győr és Moson-vármegyék területe között oszlik meg, a nagyobb rész Győrmegyéhez tartozik. Ez egyúttal a szigetnek alsóbb és a vizek károsodásának jobban kitett része.

Az érdekeltég töltéseit hatósági felügyelet alatt tartotta fenn, azonban ez nem felelt meg teljesen, mert a hatóság más egyéb teendővel annyira el van halmozva, hogy nem lehet hivatása ily nagy érdekeltég magángazdalkodási viszonyaiba is befolyjni. De mivel ez már megszokott dolog volt és kivált mivel igen kevésbe került, az érdekeltég ragaszkodott ezen szervezethez. A miniszterium több ízben megkísérelte az érdekeltéget társulattá alakítani, azonban sikertelenül, mert a túlnyomó többség mindig a megalakulás ellen szavazott. Azonban a szomszédos társulatok védőtöltéseinek kiépítése, nemkülömben a felső Dunának szabályozása olyképpen változtatták meg a helyzetet, hogy a Szigetköz az eddigi állapotban tovább meghagyni nem lehetett.

Az országos vízépitészeti és talajjavítóhivatal előterjesztését ez irányban meg is tette a miniszternek és ez év május havában az érdekeltég újból meg lett halgatva, kíván-e társulattal alakítani és védőtöltéseit az emberi számitásnak megieelő szőrdársággal kiépíteni; az érdekeltég nagy többsége a holdankint mintegy 14 frtnyi költséget sokálva és főleg bizva abban, hogy a bajt talán mégis elkerülheti, ezuttal is a társulattá való alakulás ellen szavazott.

Erre jött a júniusi nagy árvíz, mely, sajnos, alaposan kimutatta, hogy az országos vízépitészeti és talajjavító hivatalnak mennyire igazra volt, mely szerint nemcsak a legnagyobb, de még a közepes vizekkel sem képesek az ottani töltések a harcot felvenni. A Szigetköznek nagy része víz alá került, a legszebb termések közvetlen az aratás előtt mentek tönkre és így a földművelésügyi miniszternek különben már teljesen előkészített és befejezett elhatározását — ezen ténykörülmény jóformán csak megpecsételte.

A vízjogi törvény értelmében a Szigetköznek társulattá való alakulása hivatalból lett kimondva és a társulat mellé gróf Laszberg Rezső győri főispán lett miniszteri biztossá kinevezve, kinek feladatát képezendi a Szigetközöt ugy az árvizekből, mint a belvizekből származó bajoktól megszabadítani.

Ez esetben is bebizonyult, hogy a rossz helyen alkalmazott takarékoság a legnagyobb pazarlással ér fel, mert egy évi termés bőven kifizette volna mindazon költségeket, mibe a töltések kellő méretekben való kiépítése került volna.

A Szigetköz árvédelmé szoros kapcsolatban áll a mosoni Dunaág rendezésével és a Rábaszabályozótársulat munkálataival, miért is ugy az állam, mint a Rábaszabályozótársulat nevezetes összegekkel járul hozzá a szabályozás költségeihez és ennek folytan apadtak le a különben 25 frtra menő költségek, 12 frtra holdankint.

Az egész tervezet azon az alapon lett kidolgozva, hogy a mosoni Dunaág felső torkolata oly módon szabályoztassék, hogy azon több víz ne juthasson be, mint a mennyit az kiöntés

nélkül képes elve
töltéseket egyáltalán
Gönyőtől kezdve
pontig, a hol a na
számítva már me
hosszában nevezete
jóformán teljes mé
Duna mentén épül

Miután a mos
a visszahatás part
ezen vízmeder kivá
belvizeket belé lecs
Mindezen mut
retik, hogy Győrne

**A kisbér
birt
őszi bor
őszi buk
tetsz**

Arjegyzékek stb.
Állítására szolgál
rajzok, xylograp
vanoplastika, ste
szakba vágó mind
megrendelés legjob
ban.

Edu
Meg

A legnagyobb kárfi
kiirtására az általam
denült és ba
Ezenkívül készítem a
patkány- és egérfogó
15-20 darabot fogha
fogó ára
Büdöshogár és muszk
kendő 2 frt. Duplafece

L.
Herna
Készít

tégla- és

Budapest

az építő közönsé
cementkészítmény
építésénél a leg
királyi várpalota

A gyár

Jótállás a német

Szám

nélkül képes elvezetni, miáltal a felső részen töltéseket egyáltalán nem kell emelni, csakis Gönyőtől kezdve fölfelé Győrig, illetőleg azon pontig, a hol a nagy Duna visszahatása alulról számítva már megszűnik. Ez által a töltések hosszában nevezetes megtakarítást lehet tenni és jóformán teljes méretű töltések csakis a nagy Duna mentén épülnek.

Miután a mosoni Dunaág balpartján csakis a visszahatás partjái épülnek töltések, azért ezen vízmeder kiválóan alkalmas arra, hogy a belvizeket belé lecsapoljuk.

Mindezen munkálatokkal egyuttal az is elértek, hogy Győrnél az eddigi legmagasabb víz-

állás mintegy 50 centiméterrel fog lesülyedni, a mi az egész Rába szerkezetére nézve igen nagy előnyököt biztosít.

Szóval oly koncepczió megvalósítása éretik el a Szigetköz ármentesítésével, mely nemcsak magában véve érdemel figyelmet, hanem a mely ugy a mosoni Dunaág hajózhatóvá tételére, mint a Rábaszabalyzó tansulatra nézve kiváló fontosságu.

Kiadóhivatali üzenetek.

M. N. Török-Kanizza. Az 59-ik számot megküldtük. Sz. G. Tömösi. A hiányzó számokat megküldtük; a 29-es szám visszaküldése nem szükséges. G. J. Neuen-Dömök. Ugy a bekötési táblát, mint a 30-ik számot címére megküldtük.

T. M. Kis-Virai. A kért czimeket megirtuk. Dr. V. A. Sz. Gede. A czimváltoztatást eszközöltük. P. J. Szabadka. A 36-ik számot megküldtük. H. M. Somogydr. Ajánlatát rendeltetési helyére küldtük. S. L. Pata. A kért számból 12 példányt b. címére megküldöttünk. G. F. Radegund. B. J. Radegund. H. L. Budapest. A czimváltozást eszközöltük.

Az Országos magyar gazd. egyesület tulajdona.

Lapfelügyelő-bizottság: Gróf Dessewffy Aurél, Nagy Dezső, Forster Géza, Kvassay Jenő, Mádai Izidor, Rakovszky István. — A szerkesztés- és kiadásért felelős: Forster Géza. Szerkesztéssel megbizva: Baross Károly. Társszerkesztő: Rubinek Gyula.

A kisbéri m. kir. állami ménesbirtok igazgatóságánál:

őszi borsó, montagne rozs és őszi bükköny, biborhere vetőmag

tetszés szerinti mennyiségben

ELADÓ.

Arjegyzékek stb. illusztrációinak szánt clichék előállítására szolgáló műtermet nyitott. Tervek és rajzok, xylographia, zinkographia, galvanoplastika, stereotypia stb. e szakba vágó mindennemű megrendelés legjobban.

Eduard Mathias Schuh

legjutányosabban és kellő gyorsasággal teljesítetik. Üzletfennállás 1885 óta.

BÉCS, VI., Gumpendorferstrasse 114/a XVIII., Czermakgasse 6.

Megrendelések és levelek kéretnek: VI. Gumpendorferstrasse 114/a.

A legnagyobb kárf pinze és rastárban patkány és egér okozza. Ennek leggyorsabb kiirtására az általam ujonnan feltalált szabadalmazott irtó-pasta alkalmas, mely mindenütt és bárki részéről alkalmazható. Pasta ára 1/2 kiló 1 frt 50 kr. Ezenkívül készítem a legújabb, a közönség részéről legjobbnak elismert mechanikai patkány- és egérfogót, mely e nemű eddigi minden találmányt túlhalad. E fogóval 15-20 darabot foghatni, a nélkül, hogy a fogót újból ki kellene nyitni. Egy patkányfogó ára 4 frt, egérfogóé 2 frt 60 krtól egészen 1 frt 80 kr-ig.

Büdösbogár és muszkafogó 1 darab 1 frt 20 kr. Peronospora (egyuttal kerti) fecskendő 2 frt. Duplafecskendő folytonos sugárral 8 frt 50 kr. — Továbbadónak Rabat.

Kapható a feltaláló és gyárosnál

L. PÖSCH, bádogosmester, Bécs
Hernals, Blumengasse Nr. 32.
Készíték haltartót (Aquarium) és madár-fürdőkabint is.

Egyesült tégl- és cementgyár részvénytársaság

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 16. sz.

az építő közönség figyelmébe ajánlja mesterséges portland- és román-cementkészítményeit, a melyek a budapesti állandó országház építésénél a legnagyobb megalégedésre alkalmaztatik és jelenleg a királyi várpalota építésekor és a fővárosi csatornázásoknál is használtatik.

A gyár évenkénti szállító-képessége 350,000 métermázsa.

Jótállás a németországi és bécsi cement-normáliák szerinti minőségért.

Számos kitüntetés és kiállítási érem.

Ö nméltósága bellusi Baross Gábor nagy. kir. kereskedelemügyi és

KLENK GYULA
es. és kir. kizárólagosan szabadalmazott
aszfalt parket-vállalata

Bécs

A közegészségügyre nagyfontosságu ujdonság! Por- és gombamentes, meleg, száraz, de különösen elpusztíthatatlan padozat-szerkezet. Ki van zárva minden nedvesség athatolása, fereg tartózkodása vagy elszaporodása. Alkalmazása vidéken különösen ajánlható: kastélyok, nyaralók, fürdők- és lakszobákban, továbbá alá nem pincézett helyiségekben. Alkalmazása puhafából olesósága miatt — magtárakban és hombárokban lehetetlené teszi a káros penészgomba, valamint patkányok és egerek fellépését.

Központi iroda: **Budapest VII., Csömöri-ut 18. szám.**

Ö nméltósága gróf Csáky Albin m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urak által elismernve és kitüntetve.

Mindennemű gazdasági kötélárúkat,

u. m.: lóistráng, kötőfék, rudalókötél, kéveköztösinörök, dohány-zsineget, gabnászakokat, takaró- és vízmentes ponyvákat, valamint **különlegességeket** kocsizó lóhálók, tornaszerek és függő ágyakból legjutányosabban ajánlanak

BLEIER és WEISZ
kötélgyárosok
BUDAPEST, Károly-körut 1. szám alatt (a Kerepesi-ut sarkán).

365/892.

Hirdetmény.

A kalocsai érsek uradalmi jószágigazgatóság részéről közhírre tétetik, hogy Bács-Bodrogh megyében, Bácsujfalu község határában levő s a katasteri birtokiv szerint 722 hold ^{699/1000} □ öl szántóföldből álló ugynevezett Szelencei pusztának három, esetleg hat évre leendő haszonbérbe adására szóbeli árverés megkezdésére **1892. augusztus hó 16. napjának d. e. 10 órája** Bácsban, az ottani tisztartói lakásban kitűzetik, mely határidőre a haszonbérleti szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy a kitett helyen és időben 1200 frt bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatukat a jószágigazgatónak vagy helyettesének az árverés napján d. e. 9 óráig kézbesíthetik vagy beküldhetik.

Az árverés Érsek Ó Excellentiája jóváhagyásának tartatik fenn s utóajánlat figyelembe vételni nem fog.

Az árverési feltételek Kalocsán a jószágigazgatósági irodában és a bács kasznárságnál megtekinthetők.

Kalocsán, 1892. július 16.

Horváth Ignác,
érs. urad. jószágigazgató.

HEINRICH CELLERIN
Bécs, VI., Mollardgasse 31.

szállít: **önműködő vízi szivattyugépet** vizellátás végett, kertészet, lakház, kutak és árkok tisztítására. Vizszállítás óránként 1000-20.000 liter. Üzemeltetés egy napra 25-75 krajczár. Tűzelés olyan, mint bármely közönséges szobakályhánál teljes szivattyugép órányi körülbelől 1000 liter működésre berendezve, 300 frt. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

!! ECLAIR !!

permetező

a szőlő és a burgonya peronosporája ellen az egyedüli biztos védekező eszköz.

Vermorel-féle francia gyártmány.

Az összes permetező között a legjobb.

Minden versenyen első díjjal kitüntetve.

Egy darab ára 21 frt.

(Eddigi bolti ára 25 frt.)

Csomagolás 50 kr.

Megrendelések a kiadóhivatalhoz, 5 frt darabonkénti előleges beküldése mellett, intézendők.

A készlet korlátolt mennyiségű és így mielőbbi megrendelés ajánlatos.

Redlich, Ohrenstein és Spitzer

cs. és kir. szabad. beocsini

roman-cement és portland-cement gyára,

mely az 1885. budapesti orsz. kiállításon Nagy díszoklevelet legnagyobb kitüntetést nyert.

Szerém megyében, Pétervárad mellett.

Központi iroda: Budapest, Akadémia-utca 9. szám.

Ajánlja Magyarországon, Ausztriában és a keleti dunatartományokban a legnagyobb és legnehezebb építkezéseknél kitűnő sikerrel kipróbált gyártmányait, tetszés szerint gyorsan vagy lassan kötő ROMAN-CEMENTET és mesterséges PORTLAND-CEMENTET, bármely vasúti vagy hajó állomásra szállítva, jótállással a szilárdságért.

Szállítás egyenlő zsákokban és hordókban.

Magyar épület- és műlakatos-gyár részvény-társaság

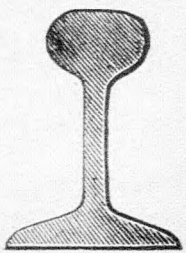
Budapest, VI., Rózsa-utca 53 a

Haroska-féle vasutak.

Legzsilzerűbb és legolcsóbb

szállítható- vagy állandó vasut

gazdaságok, erdészetek, téglagyárak, bányák, raktárak, istállók, pincék, gyárak, tűzvesztelők, nyilvános épületek, hadászati célok, várépítkezések és cukor-, kávé-, dohány- és gyapot-ültetvények számára, ugyiszintén kisebb városoknak és gazdaságoknak hajó- vagy vasúti állomással vagy egymás közötti összeköttetésre stb. Mintalapok és költségjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

NAY TESTVÉREK

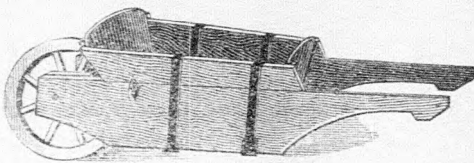
faipar és szállító-eszközök gyára

a váci nagy. kir. országos fegyházban

BUDAPEST,

VI., Podmaniczky-utca 2. sz.,

ajánlják a tek. építészeti hivatalok, ármentesítő-társulatok, földmunka vállalkozók, gazdák figyelmébe dusan felszerelt raktárakat szállítóeszközökben, u. m.: a legkülönfélébb talicskák, lóutáni taligák (Cariotta), téglavetődekhez szükséges összes eszközök, továbbá mindennemű létrák, a legkülönfélébb nyelek, falapátok, szénahányó-, trágya-stb. villák, igás-, rugós- és más kocsi és minden e szakba vágó tárgyak a legértékesebb kivitelben, minden erősen vasalva, a kivitelhez mért nagyon olcsó áron. — Kívánatra részletes árjegyzék bérmentesen.

Telefon-szám 121.

Azurin a peronospora ellen.

A nagyméltóságú földmívelési m. kir. ministerium magas megbízása folytán a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“ a peronospora-vész elleni védekezés céljaira az eddigi drága rézgálicz helyett a legalább háromszor olcsóbb

Azurint

hozza forgalomba.

Az „Azurin“ kilogrammja 1 frt 60 kr.,

ami elég 5 hl. vízre, vagyis egy kat. hold megpermetezésére. A vízben rögtön és csapadék képzése nélkül oldódik s a permetező eldugulását is elkerüljük. Megrendeléseket elfogad

a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“
Budapest (Köztelek).

Paraffa ojtáshoz alkalmas

kitűnő minőségű, nem porhanyó 4 cm. hosszú, 2 cm. vastag

Paraffa-dugókat

szállít, bármily mennyiségben 1000 drbot 3-10 frttal számítva ab Budapest.

A „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“

Budapest (Köztelek).

Csak mezőgazdái nyelvi, továbbá a nyelvi vétetnek

Csak oly

Betöltendő a

Keresetük a mo dalomba egy szá ki a gazdasági és számadásokban, u dalkodás terén el és gyakorlatilag magyar és német szóban és írásban tesen bírja. Ugya irnoki állás is be melyre egy gazd tőzetet végzett n német nyelvet s írásban bíró k fiatal ember k Mindkét állás f. 1-ig töltendő be, vények a bizony másolataival m uradalmi számtar Mosgón, Somog nyujtandók

Október hó 1-én lépésre kerestetil leveles nőtlen gaz ki már nagyobb bir. — Bizonyit solatokkal felszer módványok, mely nem küldetnek e alatt e lap kiadó hoz intézen

Keresetük egy fiatal egyén, ki szet, pinczekezel hézetben jártas. tok a kiadóhiva tézendők

Allást kere

Munkavezetői v da állást keres eg katonamentes iskolt végzett e Ajánlatok «K» je a kiadóhivatalba dök.

27 éves nőtlen e a földmives és tejs iskola üzletveze folyamát jó, jeles végezte, jelenleg holdas birtokon gédtiszt működő tember 15-re meg lást kere

Keresztény fiatal, már 4 év óta mi sági irnok nagy alkalmazva van, állást keres. Sz keresések «Jövő» a kiadóhivatalba

Állami és kere számvitelre képes korlati gazda aig gát titkárnak, pe nak, számvoná más bizalmi álla vebbet a kiadóh

Földbirtó

Bérlet kerestet Nógrád vagy gyében 800-1000 birtok. Czim a ki talban.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom termé-
nyei, továbbá állást keresők és adók hirdetés-
nyei vételnek fel e kedvezményes rovatban.

KIS HIRDETÉSEK.

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden
szó 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Czim közlése-
nél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Betöltendő állások.

Keresetik a moszói ura-
dalomba egy **számvevő**,
ki a gazdasági és pénztári
számadásokban, ugy a gaz-
dálkodás terén elméletileg
és gyakorlatilag járatos, a
magyar és német nyelvet
szóban és írásban tökéle-
tesen bírja. Ugyanott egy
írnoki állás is betöltendő,
melyre egy gazdasági in-
tézett végzett magyar és
német nyelvet szóban és
írásban bíró keresztény
fiatal ember kerestetik.
Mindkét állás f. é. október
1-ig töltendő be, és a kér-
vények a bizonyítványok
másolataival mielőbb az
uradalmi számtartóssághoz
Moszón, Somogy megye,
nyújtandók be. 935

Október hó 1-én való be-
lépésre kerestetik egy ok-
leveles nőtlen **gazdatiszt**,
ki már nagyobb praxissal
bír. — Bizonyítvány-má-
solatokkal felszerelt folya-
modványok, melyek vissza
nem küldetnek «C» jelige
alatt e lap kiadóhivatalá-
hoz intézendők. 925

Keresetik egy nőtlen
fiatal egyén, ki a szőlé-
szet, pinczekezelés és mé-
hészetben járatos. Ajánla-
tok a kiadóhivatalba in-
tézendők. 926

Allást keresők.

Munkavezetői vagy gaz-
da állást keres egy 21 éves
katonamentes földmives
iskolát végzett egyén. —
Ajánlatok «K» jelige alatt
a kiadóhivatalba intézen-
dők. 934

27 éves nőtlen ember, ki
a földmives és tejjgazdasági
iskola **üzletvezetői** tan-
folyamát jó jeles sikerrel
végezte, jelenleg 4—5000
holdas birtokon mint se-
gédtsízt működik, szeptem-
ber 15-re megfelelő áll-
ást keres. 931

Keresztény fiatal ember, ki
már 4 év óta mint gazda-
sági **írnok** nagy béreltlen
alkalmazva van, **írnoki**
állást keres. Szíves meg-
keresések «Jövő» czimen
a kiadóhivatalba kéretnek.
895

Állami és kereskedelmi
számvitelre képzett gyar-
korlati **gazda** ajánlja ma-
gát titkárnak, pénztárnok-
nak, számvevőnek vagy
más bizalmi állásra. Bő-
vebbet a kiadóhivatalban.
889

Földbirtok.

Bérlet kerestetik Pest,
Nógrád vagy Fehérmegye-
gyében 800—1000 hold
birtok. Czim a kiadóhiva-
talban. 932

Birtokvétel. Megvételre
keresek Hont, Bars vagy
Nyitra vármegyében
600—800 holdas rentabilis
birtokot, főfeltétel: uri
lak és park. — Szíves
ajánlatot kérek a kiadó-
hivatalban meg tudható czi-
memre. 924

500 holdas **szép birtok**
egy tagban bérbeadó, tel-
jes felszerelés törlesztésre
átadatik kellő biztosíték
mellett; a birtok vasuti
állomással bír. Czim meg-
tudható a kiadóhivatal-
ban. 942

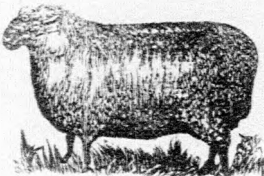
Állatok.

Berkshire tisztavérű kan
és kocza malacz eladó
Berg M. báró jószágberleté-
nél, Kapuvár. 819

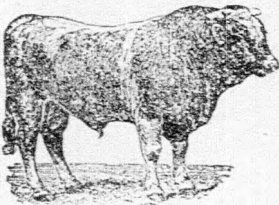
Méltóságos gróf Zichy
Béla ur Lengyel-tóti ura-
dalomban (Somogy megye)
4 drb 2 1/2 éves **beta-
nitott Percheron fél-
vér mén** eladó. Bővebb
felvilágosítást ad az ura-
dalmi tisztartósság. 940

Gazdasági üzem változta-
tása miatt az uradalom
juhnyájállománya meg-
kevesbítették s eladásra
kerül 1200 drb 2 és 3 éves
finom gyapjas anyajuh
(electoral-negretti) a gyap-
ju tökéletesen ki van
egyénlítő; eladási ára ez
idén is 56 kilonként 132 frt
50 kr. volt. Bővebbet az
uradalmi főbérnök: Pol-
litzer Géza, Nagy-Korpá-
don, Somogy megye. 936

Eladó lovak, következő
nyers 4 évesek, u. m. 1.
sötét barna pej, jegytelen
167 cm. magas, herélt. 2.
világos pej, csillaggal 161
cm. magas, herélt. 3. sötét
pej, jegytelen 163 cm. ma-
gas, kanca. Mind a három
422. számú **Ostregertő**
származik. Áruk 800—600
—700 forint. Felvilágosítást
ad a kiadóhivatal. 265

Simmenthali bika, 3 1/2
éves, világos sárga, tarka,
egyik legjobb tenyészet-
ből, igen jó hágo, olesón
eladó. Felvilágosítást ad a
kiadóhivatal. 231

Egy 14 markos, 7 éves
sárga **ponny**, igen erős,
szelíd, kocsi- és tanítva, el-
adó, ára 200 frt. Felvilá-
gosítást nyújt a kiadó-
hivatal. 230

Vegyések.

A m. kir. államvasutak
budapest-jobbparti vo-
nalak **üzletvezetősége**.
13136/II. sz.

Pályázati hirdetés.

A magy. kir. államvasu-
tak budapest-jobbparti
üzletvezetősége az általa
kezelt vonalhálózatán levő
valamennyi régi szerkezetű
(t. i. nem Fairbanks rend-
szerű), mozgósítható mér-
legek és hídmérlegek, vala-
mint ezekhez tartozó vas-
súlyok fentartásának és
javításának teljesítése
iránt, az ügylet megköté-
sétől számítható három
egymásután következő évre,
ezennel nyilvános pályá-
zatot hirdet.

Van jelenleg összesen
29 darab hid- és 248 darab
mozgósítható (régí szer-
kezetű) mérleg használat-
ban, melyek közül 16 drb
hídmérleg a budapesti ál-
lomásokon, illetve a köz-
ponti szertárban van el-
helyezve.

A pályázati feltételek a
következők: Az ajánlatok
az előírt ajánlati mintá-
kon teendők. A szerződési
tervezet, a mérleg ki-
mutatása, valamint az
ajánlati minta a budapest-
jobbparti üzletvezetőség
általános osztályánál a hi-
vatalos órák alatt bete-
kinthető, illetve ingyen
kapható és levél útján is
kérhető.

A javítás alá kerülő mér-
legek és súlyok minden
javítás után újból hitele-
sítendőek lesznek, mire
névbe a földmivelségi
m. kir. miniszterium által
1877. évben 20689. sz. a.
kiadott rendelet mérvadó.

Oly ajánlatok, melyek
nem az összes mérlegekre,
hanem azoknak csak egy
részére vonatkoznak, to-
vábbá oly pályázók aján-
latai, kiknek lakhelyén
mértékhibesítő hivatal
nincs, nem fognak figye-
lembe vétetni.

Az alulírott üzletve-
zetőség előtt ismeretlen aján-
lattevő csatolni tartozik
ajánlatához szállító képes-
ségét igazoló bizonyít-
ványt, és pedig azon ipar-
kamarától kiállítva, mely-
hez lakhelye tartozik.

Az üzletvezetőség fen-
tartja magának a jogot,
hogy az ajánlattevők kö-
zül, tekintet nélkül az
ajánlott árakra, tetszése
szerint választhasson vagy
új pályázatot hirdethessen.

Az 50 kros bélyeggel el-
látott ajánlatok legkésőbb
f. é. augusztus hó 17-én
déli 12 óráig a budapest-
jobbparti üzletvezetőség I.
osztályánál borítékban le-
pecsételve benyújtandók,
illetve posta útján bér-
mentve beküldendők.

A boríték következő
címmel ellátandó: «Aján-
lat 13136/1892. számhoz,
mérlegek fentartása és ja-
vítása tárgyában». Bánt-
pénz gyanánt az ajánlandó
évi átalány 5%-ának meg-
felelő összeg készpénzben
vagy állami letételekre al-
kalmass értekpapirokban a
budapest-jobbparti üzlet-
vezetőség gyűjtőpénztárá-
nál legkésőbb folyó évi
augusztus hó 16-án déli
12 óráig leteendő és an-
nak megtörténte az aján-
latban felemlítendő.

Megjegyeztetik, hogy ér-
tekpapírok a budapesti,
illetve bécsi tőzsdén leg-
utóbb jelzett, 14 napnál
nem régebb, utolsó napi
árfolyam szerinti értékben
fognak számíthatni, de soha
sem névértékükön felül;
készpénzben letett bánt-
pénz után kamat nem kö-
vetelhető.

Az ajánlattevők ajánla-
tukkal az üzletvezetőség
elhatározásáig maradnak
kötelezettségben.

Budapestben, 1892. július
hóban.

Az üzletvezetőség.
(Utányomás nem díjazatik.)

Szöleink ujjálalkítása.

Irta: Baross Károly.

Ára: 1 frt.

Kapható a kiadóhivatalban

Korunk és közgazdasági tévedései.

Irta: Braun Ignác.

Ára 2 frt.

E czim alatt megjelent
munka, a nemzetgazdaság
alapvető tanait öleli fel.
Tárgyalási modora kriti-
kai, fizokrata, azaz a föld
mint egyedüli termelő erő
számbavétele szellemében
indul.

Művelt gazdáink nem
élvezet nélkül fogják la-
pozgatni e munkát, mely
a földbirtokos osztály el-
utasíthatlan igényeinek
törvényhozási szabályozása
tervezetével is foglalkozik.
Megrendelhető a «Köz-
telek» kiadóhivatalánál, 2
frt beküldése mellett. 860

Magyar kir. államvasutak.
75825/C. I. szám.

Hirdetmény.

Osztárk-magyar vasuti kötelek. Díjszabások ér-
vényen kívül helyezése.

A szab. osztárk-magyar államvasutársaság ma-
gyar vonalainak államosítása következtében az egyrészt
ezen társaság osztárk vonalainak, és másrészt államo-
sított magyar vonalainak állomási közötti áruforga-
lomban 1888. évi december hó 1-től érvényes díjszabás
II. rész I. füzeté érvényen kívül helyezettvén, (lásd
«Vasuti és közlekedési közlöny» f. é. 72. számában
71996. sz. a. foglalt hirdetményt, ezzel kapcsolatban
f. é. július hó 31-én az osztárk-magyar vasuti kötelek-
ben fennálló következő díjszabások is hatályon kívül
helyeztetnek és pedig:

- a) a II. rész 1884. évi február hó 1-től érvényes
1. díjszabási füzeté I—XI. pótlékaival együtt;
- b) a II. rész 1890. évi október hó 15-től érvényes
1A, 2A és 3A füzetéi;
- c) a III. rész 1885. évi január hó 1-től érvényes
1. és 2. díjszabási füzetéi a hozzá tartozó I—VI. pótlé-
kokkal együtt;
- d) a III. rész 1885. évi február hó 1-től érvényes
3. füzeté, ennek I—III. pótlékaival együtt;
- e) a III. rész 1., 2. és 3. díjszabási füzetéihez
1891. évi szeptember hó 1-től érvényes «Rovatolási
díjtételek».

A mennyiben a fenti díjszabások folyó évi
augusztus hó 1-én ujjakkal nem pótolatnának a küldé-
mények közvetlen rovatolása az illető viszonylatokban
a «Vasuti és közlekedési közlöny» folyó évi 37. számá-
ban 14402/C. I. sz. a. foglalt hirdetmény alapján fog
történni.

Budapest, 1892. június havában.

M. kir. államvasutak, a részes vasutak nevében is.
(Utányomás nem díjazatik.)

,Azurin'

a peronospora ellen, valódi minőségben
nálam legolcsóbb, 1 kg-gramm
csak 1 frt 50 kr.

Vermorel-féle legtkétebb
"ECLAIR"-permetező.

la rézgállez, jegeszes szoda.

SZÁVOSZT ALPHONS-nál

Budapest, V., Arany János-utca 11. sz.

Ugyanott:

Tarlórépamag, őszi búk-
köny, csibehúr, stb.

Részletes árjegyzék kívánatra ingyen és bér-
mentve.

Bérszántás gőzekével.

Legújabb szerkezetű, eredeti Fowler-féle gőzekével bérszántásra vállalkozik:

WOLFF ERNŐ

gőzszántási vállalkozó

BUDAPEST

V., Váci-körút 76. szám.

Gazdáknak fontos!

Biztos védelem rozsa és megdőlés ellen.

DONI VETŐBUZA

kétakkora eredményű, mint a bánati buza, jól telet, megbirja a legnagyobb szárazságot, teljesen rozsa- és ősztmentes. Szalmája kemény és soha sem csirázik még a friss trágyában sem.

Kalász- és szem-mintát kívánatra küldünk. 25 minál kevesebbet nem szállítunk. — Szállítás augusztus hó végéig. — Ára 12 ft 100 kilónként Maximowka vasúti állomástól számítva.

Lubianki uradalom intézősége
Posta Zbaráz (Galiczia).

Kinek kell víz?

Olasz önműködő vízvezetési telepeket létesít ipar és mezőgazdasági célokra mesze és mélyen fekvő völgyekből

KUNZ ANTAL gyáros

Mährisch-Weiskirchen.

Pontos ajánlatok esetén díj- és bérmentes költség-előiránnyal szolgál.

Őszi vetés alá

konzervált hizómarha trágyát

zuzott és tégladarab állapotban 66%-nál több szerves anyaggal ajánl a

Nagyvárad Műtrágyagyár Részvény-társaság.

Ára 100 métermáz-ánként a Nagyvárad-velencei vasúti állomáshoz szállítva zuzott állapotban 160 ft, tégladarab állapotban 150 ft. — Zsákok külön számíttatnak és visszavétnak. — Megrendeléseket elfogad az Igazgatóság, vagy a «Gazdasági és iparbank» Szt. László-tér.

Oetl Antal-féle

vasöntőde és gépgyár

(HAVEL és DÜMMERLING)

BUDAPEST, VII., Bethlen-tér 4. szám.

Ajánlja gyártmányait, nevezetesen:

Építkezési és gépöntvényeket saját mintái vagy rajzok szerint, műszaki berendezések, tengelyek, csövek és egyéb vasszerkezeteket. Mintarajzok és költségvetések ingyen és bérmentve szolgáltatnak.

Carbolineum

mint bevált mázó és védőszert mindennemű fémű rothadása ellen, mint épületfa, zindelytető veranda, kerítés, szin, hidgerenda, gazdasági szerek, kocsik, szinberendezések stb. A carbolineum megóvja a fát állandóan, és legjobb szerül szolgál házi gomba, férgek szel általi roncsolás ellen. Csak valódi és hamisítatlan módon kapható

a vegyészeti termékek gyárában Türmitzen stb.
Bécs, II., Scherzergasse 14 L.

Posta-somag 5 kilóval 1 ft 35 kr. Árjegyzék és prospektus ingyen és bérmentve. Ezenkívül ajánlatnak: Creolin, nyers karbolsav, karbolsav, fertőtlenítő méz, vasgálicz, tetókátrány, keménykátrány kívánt mennyiségben.

Tarlórépamag és egyáltalán az összes most vethető magvak

legkitünőbb minőségben kaphatók

MAUTHNER ÖDON magkereskedésében

Főüzlet: Andrassy-ut 23. BUDAPESTEN Fióküzlet: Koronaherczeg-utcza 18.

Idei termésű mindennemű gazdasági magvak a legmagasabb napi áron vásároltatnak.

Hungaria könyvnyomda nyomása, Budapest váci-körút 34.

A Pannonia szálloda

nagyobbítva és teljesen átépítve újból

megnyílt

és a legnagyobb kényelemmel, villamos világítással, felvonóval, fürdőszobával, olvasó-teremmel, téli kerttel van ellátva.

Az árak a régié maradtak.

A kőolajfinomítógyár-részvénytársaság

Budapest, V., Zrinyi-utca 4.

ajánlja elismert jó minőségű phosphorsavas

csontliszt-superphosphat műtrágyáját

jutányos feltételek mellett

Ismertető iratok kívánatra ingyen és bérmentve megküldetnek.

Olajfestékek.

Kátrány asphalt, vasmentő-vízűveg homlokzat-festékek.

Legfinomabb copál- és kocsifényező, bork-lakk, vasfényező, fírnis-olajok, siccatif. Miundenemű festékeket, legfinomabb ténitákat stb. legjobban és legolcsóbban szállít

Kailan A.

vegy. termékek és festékgyára.
Nussdorf — Wien.

Sajtkészítők számára.

A bécsi cs. kir. gazdasági vegyészeti kísérleti állomás ellenőrzése alatt készítünk:

Sajt- (kenyér alakú) esszenciát szabályszerűen erősen hatályos, tiszta kivonattal, különösen keresett. Sajt kenyér alakú poralakban (tiszta természeti sajt-kenyér).

Továbbá szállítunk általunk előállítva:

Sajtszint, bécsi tiszta és különösen szindus.

Vajszint, bécsi extrafinom, erő-en színező tisztított.

Sajtkendőt erős tartós szövettől előállítva bogszegély-lyel svájci módra, többféle nagyságban.

Sajt-abroncsot puha- és keményfából, különféle nagyságban.

Sajtmérő (Küschneffen) jávorfából két dívtos alakban.

Mérőhengert sajtkenyér mérésre skálával.

Hómérc 2 fajtában.

Holyagpapirt, vékonyat, vaj- és sajtsomagoláshoz.

Staniolt, ólomment sajtcsomagoláshoz.

Árjegyzékek rendelkezésre állanak.

Wien, Eifler & Co.,
III., Hauptstrasse 17. Tejgazd.-segédanyag készítő.

Singer, Zweig & Co.

Wien, IX/1., Lichtensteinstrasse 59,

(saját házában.)

Concentrált marhatrágya

egyedüli elárúsítása,

legjobb s legolcsóbb trágyaszert tartalmazó jóállású mellett temesvári és aradi kizárólagosan szabadalmazott gyárakból. Mindennemű mesterséges trágyaszerek raktára u. m.:

Superphosphát, csontliszt stb. magyarországi el-

árúsítási iroda Budapest, VII., Kertész-utca 44.

FASSEL FRIGYES-nél

VII., Kertész-utca 44.

K

Az országos m. g.
Nem
Egész évre 10 ft

Közlemények a

egy

Arat

A nyiregyh

játékán a f. év

tott hivatalos

a 651. szá

dijat: az „Adri

a 749. szá

dijat a John

gépet.

Mivel edd

próbálás alatt

gyárosok előbb

tartalékreszek

magyar gazdas

tisza-vidéki g

eredeti sorsjeg

lentkező nyerc

küldik.

Az

Az országos

évi június hó 4-e

dott új alapszab

minisztérium f. évi

Az alapszabályok

egyesületi tagokna

Folyó évi július

alapítvány

A) Alapítvány

gazdasági egyesület

B) Érdíjak 189

János és Lichtscheim

1-92-ik évre: B

Béla, Basch Lipót, B

részaki Bajzath Istva

dor, Cserháti Sándor,

Deininger Imre, Fan

megyei gazdasági e

Oszkár, Jenisch Ad

gazdasági egyeslet, Kel

uradalom, Mayer F

Némethegyi Béla, P

Béla, Radvánszky G

Schnoll Endre, Sárn

born Károly, Tomcs

Wissnyey Gyula egy

Imre, Révész Antal

Mindennem

műtrágy